

Mučan

34

GLASILO OBČINE MUTA

DECEMBER 2019

LETNIK XVI

27/XI.07
HOHENMAUTHEN, Steiermark

KAZALO

- 3 UVODNIK ŽUPANA
- 4 IZ DELA NAŠIH SLUŽB
PREDLOG PRORAČUNA ZA LETO 2020
ODLOK O SPLOŠNEM REDU V OBČINI MUTA
PRIREDITEV JESENSKA DOŽIVETJA
- 7 OD VRAT DO ŠRANGE
ZGODOVINA GRAŠČINE KIENHOFEN
OBNOVA GRAŠČINE KIENHOFEN
UREDITEV TRŠKEGA JEDRA
VODOVOD MLAKE
NEURJE
- 16 IZ DELA JAVNIH ZAVODOV
KNJIŽNICA MUTA
VRTEC MUTA
OSNOVNA ŠOLA MUTA
NOVINARSKI KROŽEK NA OBISKU
ŠC SLOVENJ GRADEC – SREDNJA ŠOLA MUTA
- 28 MUČANI
50 LET BORISOVE ULICE
PEVSKI ZBOR PERNICE
BODIMO PONOSNI NA SVOJE KORENINE
10. NOČ ČAROVNIC
OBISK PRI 99-LETNIKU
ADAM HERBERT
- 30 ŽUPNIJA MUTA
- 32 DRUŠTVA
TURISTIČNO DRUŠTVO MUTA
GASILSKO DRUŠTVO MUTA
DRUŠTVO TABORNIKOV MUTA
PLANINSKO DRUŠTVO MUTA
MEDOBČINSKO DRUŠTVO BRIGADIRJEV
NAMIZNOTENIŠKI KLUB MUTA
DRUŠTVO INVALIDOV
PLESNA SKUPINA SMARAGDNE OČI
MM CLASSIC CLUB
SVETOVNI DAN ČEBEL
- 43 ZDRAVJE
- 45 POTOPIS
Petre Škarja
- 47 SOCIALNA AKTIVACIJA
- 47 POVEJMO PO NAŠE
- 48 KRIŽANKA
- 49 KOTIČEK ZA NAJMLAJŠE
- 50 ČESTITKE IN VOŠČILA

BESEDA ODGOVORNE UREDNICE

Iskrena hvala za vse prejete prispevke.

Že sedaj vas vabim, da v uredništvo do 30. 4. 2020 pošljete svoje prispevke, da jih bomo lahko objavili v naslednji številki glasila. Sprejemamo tudi odprta pisma, replike, mnenja idr. o trenutnem dogajanju, ki bodo objavljeni v naslednji številki. Gradivo nam pošljite po elektronski pošti glasilo.mucan@gmail.com ali obcina.muta@muta.si s pripisom »Mučan«. Seveda pa lahko svoje prispevke prinesete na Občino Muta. Zaželeno je, da so opremljeni s fotografijami primerne kakovosti. S tem prispevate k dvigu kakovosti oziroma prepoznavnosti našega glasila. Vašega sodelovanja smo zelo veseli.

Sonja REPNIK

! MUČAN je javno glasilo Občine Muta !

Izdajatelj: Občina Muta | Odgovorna urednica: Sonja REPNIK, univ. dipl. ekon. | Uredniški odbor: Marija OMULEC, Ernest PREGĻAV in Lucija TOPLER | Lektoriranje: Lucija TOPLER, prof. slov. | Oblikovanje in priprava na tisk, tisk: SIJ ZIP CENTER, d. o. o. | Naklada: 1300 izvodov | Glasilo je opisano v razvid medijev Ministrstva za kulturo | Javno glasilo Občine Muta prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva in javne institucije ter zavodi na območju Občine Muta. Zakonsko določeno število izvodov se dostavi Narodni in univerzitetni knjižnici, Turjaška 1, 1000 Ljubljana | Uredništvo si pridržuje pravico do pregleda, izbire, krajšanja prispevkov, sprememb naslovov in razporejanja prispevkov glede na aktualnost vsebin | Slika na naslovnici in zadnji strani: Mirko VOŠNER | ISSN: CP05-0871 | Opomba uredništva: Zapisa Zgornja in Spodnja Muta se nanašata na lastno poimenovanje dveh občinskih jeder oz. naselij. |

SPOŠTOVANE OBČANKE, CENJENI OBČANI MUTE!

Zopet je pred nami nova, praznična številka Mučana, tokrat že 34. po vrsti. Za nami je jubilejnih 25 let delovanja naše lokalne skupnosti, ki smo jo ustanovili v jeseni leta 1994, ne toliko zaradi naših hotenj, temveč bolj zaradi pozitivega spleta okoliščin in odločitev v takratnem sklicu slovenskega parlamenta.

V vsem tem času je bila na nas, ki smo tako ali drugače sooblikovali utrip delovanja občine Muta, odgovornost, da z našim delom, idejami in prizadevanji upravičimo pričakovanja občan in občanov. Res je, da prav veliko ljudi ni neposredno vpetih v dogajanje v občini, kljub temu pa imajo odločitve, ki se sprejemajo na občinski ravni, na nas nedvomno določen vpliv. Predvsem je pomembna urejenost komunalne infrastrukture (npr. občinske ceste), oskrba s pitno vodo, zagotavljanje osnovnega šolstva in predšolske vzgoje, delovanje sistema ravnanja s komunalnimi odpadki, urejenost bivalnega okolja ipd.

Nekatere zanimajo le varne pešpoti in kolesarske poti, za druge je pomembna podpora društvom, zlasti na področju kulture, športa in ljubiteljske dejavnosti, spet tretje športna infrastruktura v kraju. O vsem tem in še več soodločajo izvoljeni predstavniki v občinski svet, župan, občinska uprava in seveda posredno država, ki občanom odmerja večji del sredstev. Dejstvo pa je, da vedno obstaja mnogo več želja, pričakovanj in resnih potreb, kot pa jih je občina zmožna zadovoljiti in uresničiti.

Ne glede na navedeno sem prepričan, da uspevamo v pretežnem delu poskrbeti za najpomembnejše potrebe in prioritete v kraju, ki vsem pomenijo zadovoljstvo, predvsem pa boljše in dostojnejše življenje. Pri tem imam v mislih predvsem naše starejše, pomoči potrebne krajane, otroke, šolarje in nenazadnje tudi tiste, ki jih je življenje pripeljalo v osebne stiske, kot so brezposelnost, bolezen, osamljenost ipd. Verjamem, da v okviru naših (z)možnosti, predvsem pa v skladu z našimi prioriteta, enakomerno skrbimo za veliko večino omenjenih skupin. Pomoči pogosto ni dovolj, je prepozna oz. ne doseže tistih, ki so je najbolj potrebni. Zato je toliko bolj pomembno, da sodelujemo, si izmenjamo informacije in drug drugemu kolikor je mogoče prisluhnemo.

Leto, ki se počasi, a vztrajno izteka, bo vsakemu izmed nas ostalo v takšnem ali drugačnem spominu. Iztekajoče se leto 2019 je bilo

izredno dinamično, polno intenzivnih dogodkov, ki so sooblikovali utrip in življenje naše občine. Zagotovo je k temu pripomogla celovita in zlasti izredno zahtevna obnova več kot 500 let starega dvorca Kienhofen, v katerem se vse od začetka delovanja naše lokalne skupnosti nahaja sedež Občine Muta.

Pridobili smo nove upravne prostore, nove prostore za kulturne in društvene aktivnosti, med katerimi bo imela osrednjo vlogo prenovljena poročna dvorana, povsem novo stopnišče z dvigalom, v celoti zamenjano stavbno pohištvo, vgradili smo novo peč na kogeneracijo, preko katere bomo pridobivali električno energijo za lastne potrebe, prenovili vse električne instalacije itd. Še kako pomembno pa se mi zdi, da imamo v načrtu izgradnjo večnamenske dvorane, ki jo Muta še kako potrebuje. Med drugim smo v letu 2019 uredili trško jedro pred OŠPP in na tem mestu izgradili nov, predvsem pa preglednejši in s tem varnejši cestni priključek.

V času pisanja tega prispevka je v zaključni fazi izgradnja podhoda pod regionalno cesto med avtobusnima postajama na Sp. Muti, ki bo varno povezoval tako pešpot kot Dravsko kolesarsko pot med Radljami, Muto, Vuzenico in naprej proti Dravogradu. Na Pernicah smo izgradili daljšo protiprašno zaščito nad kmetijo Orlič. Prav tako pa smo po dolgih letih obljub dokončno uspeli asfaltirati pot z novim mostom v Koparčevem jarku. Na Gortini smo položili novo kanalizacijsko omrežje z vsemi potrebnimi infrastrukturnimi vodi, novo cestno razsvetljavo in asfaltirali vse tri ulice, vključno s povezovalno cesto. Intenzivno potekajo tudi dela na izgradnji komunalne infrastrukture, vključno z dvema navezovalnima cestama v industrijski coni, kjer nastaja, kar me posebej veseli, novi podjetniški center.

Seveda pa se razvoj kraja ne meri zgolj po gradbenih delih, ampak niso nič manj pomembni dosežki naših učencev, glasbenikov, športnikov, pa tudi podjetnikov in podjetij, ki se na Muti uspešno kosajo v mednarodno zahtevni konkurenci. Prav tako ne gre zanemariti napredka in razvoja naših kmetij, gradnje novih stanovanjskih hiš, zlasti v naselju SE-3. Veseli me tudi podatek, da se je v tem letu rodilo 33 novorojenčkov.

Zaradi vsega navedenega tudi v prihajajoče leto zrem z optimizmom. Želim si, da bi še naprej znali vzdrževati pozitiven dialog, predvsem pa ohranjati enotnost občinske politike na vseh ključnih razvojnih projektih. To je še kako pomembno za uspešno vodenje občine, zato se zahvaljujem občankam in občanom za dosedanje podporo, marsikdaj za potrebno strpnost in razumevanje ter prejete vzpodbude pri vodenju naše skupnosti. Hkrati pa si želim, da bomo še naprej medsebojno ohranjali in negovali vse tiste vrednote, ki nas krepijo in delajo srečne ter zadovoljne.

Zato mi ob zaključku odhajajočega leta 2019 dovolite, da vam vsem skupaj in vsakemu posebej iz srca zaželim blagoslovljene božične praznike ter mirno, zdravo in uspešno novo leto 2020.

Vaš župan

Mirko VOŠNER

PREDLOG PRORAČUNA ZA LETO 2020

V skladu s Statutom Občine Muta, Zakonom o lokalni samoupravi, Zakonom o javnih financah in drugih zakonih je občina 4. 10. 2019 pričela s postopkom priprave Predloga proračuna za leto 2020. Tega dne smo izdali Navodila za pripravo predloga in jih posredovali vsem posrednim in neposrednim uporabnikom proračuna. Navodilo je vsebovalo tudi okvirni terminski plan sprejema predloga proračuna za leto 2020 v dveh obravnavah. Predstavitel in prvo obravnavo je občinski svet izvedel na svoji 8. redni seji 18. 11. 2019. Predlog je bil s strani svetnikov pozitivno ocenjen, seveda z nekaterimi pripombami, tako da se je v skladu z zakonskimi določili z 19. 11. 2019 pričela javna razgrnitev, ki je trajala do vključno 3. 12. 2019. V tem času so se izvedli tudi zbori krajanov po posameznih zaselkih.

Navajam nekaj osnovnih podatkov, ki so upoštevani v Predlogu proračuna za leto 2020:

- število prebivalcev: 3.511, 494 mlajših od 15 let in 715 starejših od 65 let,
- površina občine: 38,8 km²; dolžina lokalnih cest: 85,2 km,
- znesek primerne porabe na občana: 589,11 €, kar pomeni skupno primerno porabo občine v višini 2.214.247 €.

Po prejemu posameznih načrtov proračunskih uporabnikov, ob upoštevanju prioritet investicijskih projektov in večkratnem usklajevanju je občinska uprava sestavila Predlog proračuna v skupni višini 7.063.000 €.

Prilive v proračun bo občina pridobivala v okvirih:

- davčnih in nedavčnih prihodkov v višini 3.281.000 €,
- kapitalskih prihodkov in donacij v višini 94.000 €,
- sofinanciranja s strani državnega proračuna in drugih skladov v višini 3.108.000 €,
- zadolžitve v višini 578.000 €.

Načrtovani odliivi v letu 2020:

- delovanje občinskega sveta, odborov, občinske uprave in drugih povezanih institucij v višini 553.000 €,
- požarna varnost, civilna zaščita in trg dela v višini 66.000 €.

- zdravstvo, kultura in šport v višini 228.000 €,
- izobraževanje v višini 710.000 €,
- socialni transferji v višini 205.000 €,
- subvencije občanom v višini 139.000 €,
- razpolaganje z občinskim premoženjem v višini 415.000 €,
- intervencijski programi v višini 43.000 €,
- servisiranje javnega dolga v višini 240.000 €,
- investicijsko in tekoče vzdrževanje lokalnih, uličnih in gozdnih cest v višini 629.000 €,
- investicije in tekoča dela na področju varovanja okolja 672.000 €,
- stanovanjska in komunalna dejavnost ter prostorsko planiranje v višini 3.159.000 €.

Večje investicije v letu 2020:

- oskrba s pitno vodo v porečju Drave – 3. sklop v višini 2.562.200 €,
- kolesarska povezava ŠC in IC Muta z naselji Muta, Vuzenica in Gortina v višini 510.000 €,
- vzdrževanje občinskih in gozdnih cest v višini 345.000 €,
- ureditev komunalne infrastrukture v aglomeraciji Muta v višini 306.500 €,
- infrastrukturna ureditev in dograditev IC Muta v višini 302.300 €,
- nakup nepremičnine (zemljišče za vrtec) v višini 250.000 €,
- vodovod Mlake v višini 141.000 €,
- obnova pritličja v graščini Kienhofen (društveni prostori in krajevni urad) v višini 50.000 €, oprema in pohištvo sejne sobe v višini 20.000 €
- gasilski muzej v višini 50.000 €,
- nadstrešnice na Sp. Muti v višini 50.000 €,
- strelišče na Zg. Muti v višini 40.000 €.

Obravnava dopolnjenega predloga proračuna je predvidena dne 19. 12. 2019 na 9. redni seji Občinskega sveta Občine Muta.

Milena URNAUT,
računovodja VI

ODLOK O SPLOŠNEM REDU V OBČINI MUTA

Občinski svet Občine Muta je na 8. redni seji 18. 11. 2019 sprejel Odlok o splošnem redu v občini Muta. Podlaga za sprejetje odloka so Zakon o lokalni samoupravi, Zakon o prekrških, Zakon o varstvu javnega reda in miru, Zakon o pravilih cestnega prometa in Statut Občine Muta.

Odlok predpisuje obveznosti za osebe na območju občine Muta. Našteva prepovedi, nadzor ter ukrepe in sankcije.

Obveznosti, ki jih morajo spoštovati osebe na območju občine Muta, so:

- skrb za urejenost bivalnega okolja in javnih površin,
- varovanje zdravja in premoženja.

Osebe na območju občine morajo skrbeti za higieno in urejen videz na za svoje aktivnosti uporabljenih javnih površinah in objektih. Morebitne degradacije, nastale z uporabo javne površine ali objekta, je potrebno vrniti v prvotno stanje oziroma urediti stanje v skladu s soglasjem lastnika ali upravljavca javnih površin oziroma objekta.

Osebe so na območju občine dolžne varovati premoženje, utrjene javne površine, zelene javne površine, objekte, urbano opremo in infrastrukturo, ki jo uporabljajo pri svojih aktivnostih. Morebitne poškodbe se odpravijo na stroške storilca.

Lastniki ali upravljalci zemljišč in objektov, ki so locirani na ali neposredno ob javni površini, morajo:

- poskrbeti, da so zemljišča vzdrževana in urejena tako, da bistveno ne odstopajo od urejenosti sosednjih zemljišč;
- poskrbeti, da so na objektih nameščeni in ustrezno vzdrževani žlebovi in snegobrani;
- dnevno iz objektov odstranjevati ledene sveče in sneg, ki lahko s svojim padcem poškoduje(jo) mimoidoče;
- odstraniti drevesa oziroma suhe veje, pri katerih obstaja nevarnost, da padejo in s tem ogrožajo varnost mimoidočih ali njihovo premoženje;
- na površinah, namenjenih prometu vozil in pešcem, dnevno čistiti sneg ter s posipanjem preprečiti poledico.

Prepovedi, ki jih morajo spoštovati osebe na območju občine Muta, so:
Prepovedana so dejanja ali opustitve, s katerimi se ogroža ali poškoduje premoženje občine oziroma javno dobro.

Na območju občine je prepovedano:

1. zalivati vrtove, prati avtomobile ali na drug podoben način porabljati vodo iz javnega vodovodnega omrežja v času, kadar pooblaščen organi javno objavijo omejitve porabe vode;
2. odmetavati in odlagati odpadke izven za to določenih mest;
3. kuriti vse vrste odpadkov iz umetnih in naravnih materialov, pri čemer omejitve kurjenja naravnih materialov, ki nastanejo v kmetijstvu, gozdarstvu, obdelovanju vrtov ali vzdrževanju zelenih površin, velja samo na območju ali v bližini strnjenih naselij, kjer je potrebno takšne naravne materiale kompostirati ali poskrbeti za njihov odvoz;
4. izlivati odpadne snovi na javne površine;
5. izlivati meteorne vode na javne površine, če to povzroča nevarnost ali škodo;
6. prati vozila, naprave ali predmete na bregovih, v strugah vodotokov ali na zaščiteneh področjih vodnih virov;
7. prati ali servisirati vozila na javnih površinah;
8. uporabljati motorne škropilnice v strnjenih naseljih ali bližini strnjenih naselij;
9. izvajati posege na drevnini in drugih zasaditvah na zelenih javnih površinah brez soglasja lastnika;
10. izvajati kakršnekoli posege na javnih površinah brez dovoljenja lastnika ali upravljavca;
11. saditi rastline na javnih površinah brez soglasja lastnika ali upravljavca zemljišča;
12. odlagati sneg na vozišča, pločnike ter kolesarske steze;
13. nadlegovati občane na javnih površinah in objektih;
14. vstopiti brez dovoljenja v objekt ali na javno površino, kjer je vstop prepovedan z odločitvijo občinskega organa in je prepoved vidno označena, ali se zadrževati v objektih državnega organa, objektih občine ali nosilca javnih pooblastil brez razloga ali po njihovem preteku časa uradnih ur;
15. imeti nepokrite oziroma nezavarovane vodnjake, jame, jaške, vhode v kleti, jarke, izkope, prekope ali druge odprtine, ki predstavlajo nevarnost za življenje in zdravje ljudi;
16. prekomerno uživati alkoholne pijače in druge opojne substance na javnih površinah in objektih izven gostinskih lokalov in prireditev;

17. v parkiranih vozilih uporabljati akustične naprave, ki presegajo hrup motorja;
18. zadrževati se v objektih in na javnih površinah, namenjenih parkiranju;
19. parkirati na javnih površinah motorna vozila izven za to določenih površin;
20. puščati prevozna sredstva na javnih površinah tako, da povzročajo škodo, ovirajo promet vozil ali prehod pešcev;
21. poškodovati ali odstraniti ograje in druge naprave, postavljene za preprečevanje gibanja;
22. opremljati ograje ob javnih površinah in poteh z bodečo žico ali na drug nevaren način;
23. kopati živali v vodotokih in jezerih na javnih površinah, kjer je označena prepoved;
24. odlagati hrano ali hraniti potepuške pse, mačke, golobe in druge prostoživeče živali na javnih površinah v strnjenih naseljih, brez soglasja lastnika ali upravljavca zemljišča;
25. sprehajati in voditi živali na javnih površinah ali v objektih, kjer so prepovedane;
26. uporabljati vrtno kosilnice, vrtalne in brusilne stroje, kladiiva in žage ter druge naprave, ki presegajo nivo hrupa okolice v strnjenih naseljih ob nedeljah in praznikih. Prepoved ne velja za pripravo krme za domače živali in obdelavo kmetijskih površin;
27. nepravilno uporabljati igrala ali športne naprave na igriščih in drugih javnih površinah, kar lahko privede do poškodbe ali uničenja igrala oz. športne naprave ali ogrožanja zdravja in varnosti drugih oseb.

Osebe, ki posedujejo ali vodijo živali, so dolžne:

- imeti žival ves čas pod nadzorom in jo obvladovati;
- na javnih površinah voditi živali na povodcu;
- imeti pri sebi pribor za odstranjevanje iztrebkov in ga na zahtevo pristojnega organa občinske uprave tudi pokazati;
- takoj odstraniti iztrebke v posebne, za to namenjene posode;
- pri vodenju na zasebne in kmetijske obdelovalne površine prositi za dovoljenje lastnika zasebne površine; brez soglasja je spuščanje ali vodenje živali na te površine prepovedano.

Nadzor bo izvajalo občinsko redarstvo in pristojna občinska inšpekcija.

Za prekršek se lahko kaznuje posameznika, pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo v vrednosti od 100 EUR do 300 EUR.

Več informacij lahko poiščete na spletni strani Občine Muta pod razdelkom O občini – Predpisi v pripravi, kjer je objavljen celoten odlok, ali na spletnem naslovu <https://www.muta.si/objave/186>.

Nataša JEVŠNIKAR,
svetovalka za okolje in prostor

PRIREDITEV JESENSKA DOŽIVETJA

V organizaciji Turističnega društva Muta in Občine Muta ter v sodelovanju z društvi in občani se je v nedeljo, 20. 10. 2019, pred Gasilskim domom Muta odvijala zanimiva prireditev Jesenska doživetja. Jesensko obarvan dogodek so v nedeljskem popoldnevu popestrila društva in posamezniki iz občine Muta in od drugod.

Še posebej zanimivo je bil prikaz jesenskih kmečkih opravil v izvedbi KTD Sv. Primož, ki so prikazali običaj ličkanja. Krajanji Bistriškega jarka in Sv. Jerneja so predstavili zanimiv postopek izdelave vroji, Bernarda Jerič je s prijateljicami prikazala domača kmečka opravila, predstavili so se najmlajši člani PGD Muta (društvo je organiziralo tudi predstavitev delovanja AED), članice društva invalidov in upokojencev so se predstavile s svojimi izdelki, ga. Otilija Prijol pa je razstavljala svoje ročne izdelke. Predstavilo se je tudi podjetje Struc kmetijska mehanizacija Muta, d. o. o., s svojimi proizvodi male kmetijske mehanizacije.

Tudi za kulinariko je bilo dobro poskrbljeno – Lovska družina Muta je pripravila odličen divjačinski golaž, društvo upokojencev je peklo za jesenski čas nepogrešljive kostanje, društvo gobarjev Ježek pa je razstavljalo nekaj primerkov gob ter obiskovalcem ponudilo gobji namaz.

Kmečka brunarica v letošnjem letu praznuje 20 let obratovanja. V ta namen so ponudniki, ki že vrsto let ob sobotah prodajajo svoje izdelke, obiskovalcem za pokušnjo ponudili svoje dobrrote. To so: Marija Mesner – kmetija Karbel, Maja Stipanič – kmetija Rjavc, Čebelarstvo Žvikart Lidija, Vilko Brezovnik – kmetija Pihler.

Kulturni program so popestrili Alenka Gotar in Anže Šuštar, Pihalni orkester Muta, Kmečka godba Pernice, Ansambel Diaton, folklorna skupina VDC Muta, Mladinski šolski ansambel OŠ Muta, Rogisti LD Muta, plesna skupina Smaragdne oči, Folklorna skupina KPD Lija Kovač Vuhred, Šajke iz Vuhreda ter folklorna skupina Šentanel.

Preko 200 sodelujočim se iskreno zahvaljujemo za sodelovanje, saj izvedba takšnih dogodkov predstavlja pomemben doprinos k življenju v naši občini. Še posebej se zahvaljujemo članom TD Muta za organizacijo in PGD Muta za pomoč pri izvedbi.

Angelca MRAK,
koordinatorica za družbene dejavnosti

ZGODOVINA GRAŠČINE KIENHOFEN

Mineva 440 let od poimenovanja graščine Kienhofen ter 120 let, odkar je graščino kupila Ciril Metodova družba. Graščina Kienhofen se leta 1510 omenja kot plemiški dvorec, ki je bil v prvi polovici 16. stoletja v posesti rodbine Lilienberger. V drugi polovici 16. stoletja je dvorec kupil Tomaž Kienperger, kateremu je septembra 1579 deželni knez nadvojvoda Janez dovolil, da je svoj dvorec s pripadajočimi posestmi in mlinom ob reki Bistrici poimenoval Kienhofen. Leta 1609 je dvorec kupil mariborski meščan Nikolaj Zepiz, za njim Konkordia Amman. Leta 1620 je lastnik dvorca postal vuzeniški graščak Krištof Maksimilijan Regall, kateremu je uspelo vse posesti in pravice, ki so še pripadale staremu gradu, prenesti na dvorec Kienhofen. Tako je nastalo obsežno in bogato gospostvo. Leta 1637 je graščino kupil baron Wolf Žiga Herberstein, ki je graščino poimenoval Grad na Muti ali »auf der Hohen Maut«. Ravno na podlagi tega naziva se je dolgo ohranilo nemško ime za trg Mute »Hohenmauth(en)«.

V naslednjih desetletjih so se večkrat menjali lastniki dvorca. Propadajoč dvorec je leta 1807 dal porušiti grof Jožef Berlo in na istem mestu dal postaviti novega. Zaradi požara leta 1811 je dvorec ostal brez strehe do leta 1819, ko ga je kupil Johan Schock (ali Schaeyg) in mu dal današnjo podobo. Gospostvu je bilo v tistem času podložnih 95 družin, le-te so na leto morale opraviti 5830 dni obvezne tlake. V lasti je imelo tudi nekaj travnikov, njiv in gozdnih površin. Lovne pravice je gospostvo imelo na Muti, Pernicah, v Soboti in delno na Ojstrici. V reki Dravi in Bistrici pa so jim pripadale ribolovne pravice. Dohodke je dobivalo tudi od pobiranja pristojbin, davka od mlinov, žitne desetine in cestnine. Zaradi velikih stroškov sodnih sporov je gospostvo ostalo brez premoženja. Pripadalo mu je le še zemljišče okoli stavbe in lovine ribiške pravice v Bistrici. V naslednjih desetletjih se je v graščini Kienhofen zamenjalo nekaj lastnikov. Zadnji, Edmund Heidler, je leta 1899 stavbo s pripadajočim zemljiščem prodal Ciril-Methodovi družbi iz Ljubljane. Leta 1900 omenjena družba, katere upravni

član je bil kasneje tudi Milko Bremec, prvi slovenski lastnik kovačije na Muti, v stavbi ustanovi slovensko osnovno šolo. Kasneje stavbo odkupi Oton Pajek, ki je opravljal trgovsko in gostinsko dejavnost. Leta 1973 se na pobudo domačinov, predvsem pa g. Rudolfa Kereca, ob praznovanju 400-letnice omembe kovaštva na Muti v pritličju stavbe uredi kovaško-livarski in gasilski muzej. V zgornjem nadstropju so bili nekaj časa tudi stanovanjski prostori ter prostori krajevne skupnosti. Občina Muta je po ustanovitvi v letu 1994 prevzela prostore KS Muta. Po odkupu prostorov od še živečih dedičev po družini Pajek je Občina Muta v pritličju, kjer je bila prej poslovalnica samopostrežne trgovine, uredila knjižnične prostore.

Vir: KPM, Kovaški in gasilski muzej (Muta), 2017

Angelca MRAK,
koordinatorka V za družbene dejavnosti

Adaptacija graščine Kienhofen, 1968

Razglednica šole na Muti

Šola Cirila in Metoda na Muti, današnja občinska stavba leta 1900

Založil M. Šušteršič

Vischerjeva upodobitev v Topographia ducatus Stitiae, 1681

OBNOVA GRAŠČINE KIENHOFEN

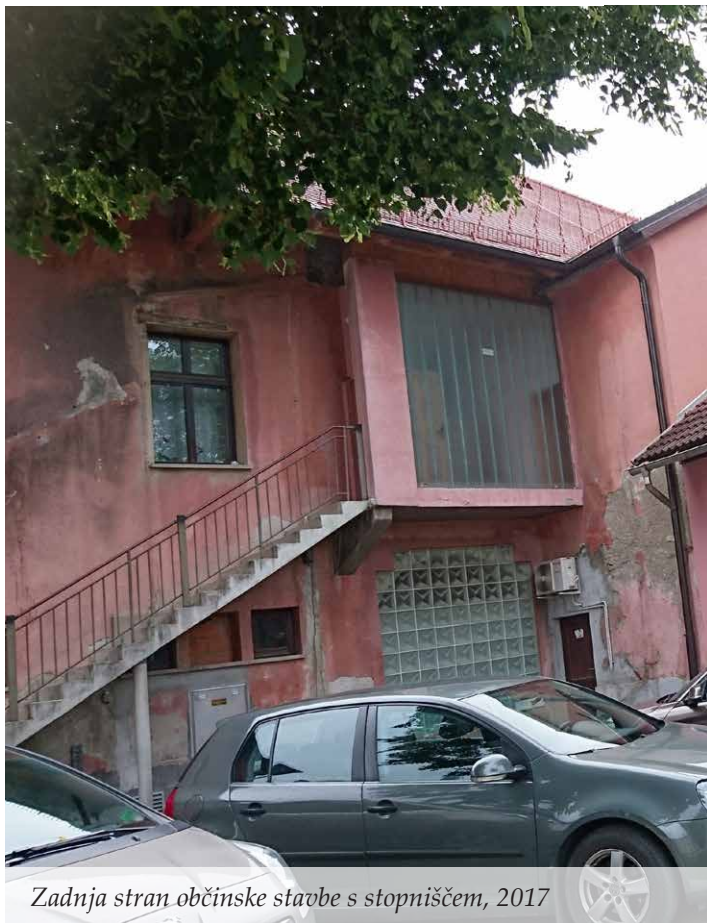
Dolga leta nam osrednja stavba v samem centru trga Zg. Mute s svojo zunanjo podobo in tudi notranjo ureditvijo ni bila v ponos in ne malokdo se je ob tem obregnil s starim ljudskim pregovorom, da je »kovačeva kobilica zmeraj bosa«.

Že po prvi grobi oceni potrebnih sanacijskih del je bilo vsakomur jasno, da Občina Muta s proračunskimi sredstvi, ki so vsako leto namenjena za investicije, sama tega ne bo zmogla. V letu 2014 se nam je odprla priložnost, da bi za ta namen lahko pridobili evropska sredstva, zato smo na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo oddali vlogo za sofinanciranje, glede katere pa je bila, zaradi administrativne napake v postopku, žal izdana negativna odločitev. Ker se z odločitvijo nismo strinjali, smo morali pravico poiskati celo na Vrhovnem sodišču RS, ki nam je v letu 2017 priznalo pravico do težko pričakovanih sredstev.

Ker pa je bila stavba v resnično slabem stanju, smo morali v letu 2014 sami poskrbeti za zamenjavo strešne konstrukcije in kritine. Z deli smo nadaljevali v letu 2017, ko smo se prijaviли še na en razpis za sofinanciranje na Ministrstvu za infrastrukturo, in sicer za namen energetske sanacije stavbe.

V letu 2018 in 2019 je stavba iz dneva v dan dobivala novo podobo, saj se je v celoti zamenjalo staobno pohištvo (okna, vrata), uredil se je ogrevalni sistem s kogeneracijo, vgradili smo prezračevalni sistem, uredili notranje prostore, elektroinštalacije, izgradili moderen prizidek s stopniščem in dvigalom ter na koncu še fasado. Vsa dela so potekala pod budnim očesom Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, saj je objekt razglašen za kulturni spomenik lokalnega pomena.

Zadnja stran občinske stavbe s stopniščem, 2017

*Zadnja stran občinske stavbe brez stopnišča
z novim prizidkom, 2019*

Hodnik občinske stavbe pred obnovo, 2017

Hodnik občinske stavbe po obnovi, 2019

Notranjost občinske stavbe s pisarnami, 2017

Notranjost občinske stavbe s prenovljenimi pisarnami, 2019

Bivše Grubelnikovo stanovanje pred obnovo, 2017

Županova pisarna po obnovi, 2019

Investicija je tako del dveh večjih skupnih projektov občin, in sicer del projekta »Energetska prenova in storitev energetskega upravljanja javnih objektov v Dravski in Mislinjski dolini«, v okviru katerega sodelujejo še Občina Mislinja, Občina Podvelka ter Zdravstveni dom Radlje ob Dravi, ter del skupnega projekta »Revitalizacija degradiranih in opuščanih območij v Mislinjski in Dravski dolini«, v okviru katerega sodeluje še MO Slovenj Gradec. Občina Muta je v obeh projektih prevzela vlogo vodilnega partnerja in koordinatorja izvajanja operacij.

Končna vrednost vseh opravljenih del je tako za Občino Muta znašala dobra 2 mio. EUR, pri čemer smo iz Evropskega kohezijskega sklada in državnega proračuna pridobili dobrih 32 % oz. cca. 640.000 EUR, preostanek pa je zagotovila občina – skupaj z zasebnim partnerjem Stin, d. o. o., iz Dravograda.

Ponosni smo na dobro opravljeno delo, ki je rezultat strokovnega dela tako izvajalcev (Vertikala-x, d. o. o., Stin, d. o. o., Markomark

Nival, d. o. o., Lesnina MG oprema, d. d.) in njihovih podizvajalcev, strokovnega koordiniranja in nadziranja izvajanja projekta s strani podjetja NIG, d. o. o., ter seveda administrativnega vodenja projekta.

Seveda pa z opravljenim delom urediteve te mogočne stavbe še ni dokončana, saj je potrebno urediti še pritlične prostore za potrebe dejavnosti društev in veliko večnamensko dvorano na podstrešju, za sofinanciranje katere pa smo že oddali vlogo na pristojne organe. K staobi se predvideva še izgradnja novega gasilskega muzeja, za katerega smo v predlogu proračuna občine za naslednje koledarsko leto že tudi predvideli del finančnih sredstev. Čaka nas torej še precejšnji zalogaj, tako z izvedbenega kot tudi s finančnega vidika, pa vendar se na podlagi izkušenega nadejamo dobrih, če ne še boljših rezultatov.

Ksenija DITINGER,
direktorica občinske uprave

UREDITEV TRŠKEGA JEDRA ZG. MUTE

Občina Muta je v zadnjih nekaj letih urbanistično prenovila trško jedro Zg. Mute, saj območje ne odgovarja zahtevam, ki izhajajo iz trajnostnega in uravnoveženega razvoja prostora. Kakovost okolja je bila močno degradirana, saj se je v preteklosti razvoj zoževal le na prizidave in manjše korekcije obstoječe stavbne mase. Prepoznana je bila potreba, da se takšen trend ustavi, prostor pa sooblikuje na eni strani z ureditvijo glavnih prometnih povezav s parkirišči in ureditvijo površin za pešce ter na drugi strani z ureditvijo hortikulture in mikroambientov, kjer bi se občani zadrževali in družili.

V skladu z zastavljeno strategijo ureditve so se na Zg. Muti že uredila parkirišča ob glavni cesti, zgradil se je amfiteater, obnovil se je drevored, zgradila se je avtobusna postaja, v letošnjem letu pa se je končala tudi gradnja novega cestnega priključka. Sam projekt, ki je v začetku potekal nemoteno in s predvideno dinamiko gradnje, se je v mesecu aprilu 2018 zaustavil zaradi odkritih posmrtnih ostankov pred gasilskim domom. Na podlagi najdbe so se s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije opravile arheološke raziskave, ki so pokazale, da človeški ostanki najverjetneje izvirajo iz časov, ko je bil na tem območju ustanovljen avguštinski samostan. Najdba nas je tako nenačrtovano opozorila na pomembno preteklost Mute.

Izgradnja se je v letošnjem letu nadaljevala z ureditvijo priključka Gasilske ulice na državno cesto, kjer je bila zahteva Direkcije za infrastrukturo RS, da se le-ta čim prej izvede pravokotno na os državne ceste. Ob koncu projekta, za katerega smo uspeli pridobiti finančna sredstva Republike Slovenije in sredstva iz Evropskega kohezijskega sklada, je območje tako pridobilo 7 novih parkirišč, urejeno parkirišče ob gasilskem domu in seveda novo avtobusno postajo. Hkrati se je avtobusni promet preusmeril izven centra Mute, kar je povečalo varnost udeležencev v prometu in sprostilo center Zg. Mute.

Celovit pristop k prenovi, za katerega se zavzema Občina Muta, ne zajema le »kozmetičnih popravkov«, temveč območje urbanistično in arhitekturno izboljša in obogati. Preureditev prostora, ki mora zagotavljati sorazmernost med razvojnimi potrebami in varstvom kakovosti okolja, bo tako tudi v bodoče definirala kakovost življenja na Zg. Muti.

dr. Brigita ALTENBAHER,
podsekretarka za pripravo projektov

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in
Evropska unija iz Kohezijskega sklada.

Avtobusna postaja

Nova parkirišča

VODOVOD MLAKE

V zadnjih letih ljudje pogosto sprašujejo, kakšna je kakovost vode. Ob tem največkrat pomislijo na okus, vonj in videz vode, ki jo vsak dan pijejo. Odgovor na vprašanje pa je bolj kompleksen, prav tako kakovosti vode ni mogoče opisati le z besedama 'dobra' ali 'slaba'.

Glede na določbe Pravilnika o pitni vodi določamo kakovost vode s številnimi in točno določenimi mikrobiološkimi, kemijskimi in indikatorskimi parametri. Tako nam mikrobiološki parametri pokažejo obseg in stopnjo onesnaženosti pitne vode z mikroorganizmi. Iz rezultatov preskušanj je razvidno, ali je voda onesnažena s fekalnimi klicami (*Escherichia coli*, enterokoki), ki imajo izvor v človeških in/ali živalskih iztrebkih, ali z indikatorskimi klicami – parametri (*Clostridium perfringens* s sporami, koliformne bakterije, število kolonij pri 22 °C in pri 37 °C). Po drugi strani pa nam preskušanje vzorca pitne vode na

posamezne kemijske parametre (kot so na primer nitrati, pesticidi, svinec) pokaže obseg in stopnjo onesnaženosti pitne vode s kemičnimi snovmi, ki so predvsem posledica človekove dejavnosti.

Idealni vir vode kot pitne je torej tisti, kjer vodi ni treba spreminjati njenih lastnosti, torej ji nič odzemanjati in nič dodajati. Kot takšen se je pokazal tudi vodni vir Mlake, ki je po številnih preizkušnjah s strani slovenskih in avstrijskih laboratorijev ustrezal vsem standardom in predpisom. Avstrijski organi so v svojih analizah šli še korak dlje, in sicer so na širšem območju zajetja iskali redke organizme, ki živijo le na območju, kjer je kvaliteta podzemne vode ne samo ustrezna, ampak izredno visoka. Ob predhodno potrjeni kakovosti vode iz izvira Mlake in pridobljenih rezultatih so to območje ocenili kot primerno oz. vredno za izvedbo raziskav.

ZAČETEK GRADNJE VODOVODA MLAKE

Občina Muta je za izgradnjo vodovoda Mlake izvedla javni razpis za izvajalca in bo še v letošnjem letu začela s pripravljalnimi deli. Dela v prvi fazi zajemajo izgradnjo zbirnega jaška, zajetja ter sistema od izvira do meje. V skladu s ponudbo najugodnejšega ponudnika je izgradnja tega dela ocenjena na nekaj več kot 150.000 € (z DDV). Gradnja bo sofinancirana s strani Republike Slovenije v višini cca. 123.000 €.

Vključitev vodnega vira Mlake bo občini omogočala zanesljivo oskrbo s pitno vodo in se bo koristila takrat, ko bo oskrba iz ostalih gravitacijskih vodnih virov prenizka. Z dodatnim vodnim virom zagotavljamo zadostne količine požarne vode ter v prihodnje tudi možnost širitve vodovodnega omrežja – brez potrebe po črpanju vode iz vrtin.

dr. Brigita ALTENBAHER,
podsekretarka za pripravo projektov

Vzorčenje in analize

Terensko delo

KOLESARSKA STEZA S PODHODOM

V mesecu decembru se zaključuje še zadnja faza izgradnje kolesarske steze od TUŠ-a do Sp. Mute, ki zajema izgradnjo podhoda za kolesarje in pešce. Objekt, ki bo pešcem omogočal varno prečkanje državne ceste Dravograd-Radlje, kolesarje pa usmeril na obstoječo kolesarsko stezo pri Mitnici, je dolg 25 m. Hkrati se bo na Sp. Muti zamenjala tudi dotrajana avtobusna postaja.

Celotna vrednost investicije znaša cca. 625.000,00 € in je sofinancirana s strani Ministrstva RS za infrastrukturo.

dr. Brigita ALTENBAHER
podsekretarka za pripravo projektov

Izgradnja steze do podhoda

Izgradnja podhoda

NEURJE

V soboto, 24. 8. 2019, je del območja občine Muta, predvsem Sv. Primož nad Muto, Sv. Jernej nad Muto in Spodnjo Muto prizadel močan naliv z vetrom in točo. Šlo je za naravno nesrečo, ki je povzročila škodo na občinskih javnih cestah in gozdnih cestah, na vodotokih in na zasebnih zemljiščih ter stavbah. Takoj je bilo aktivirano Prostovoljno gasilsko društvo Muta, Štab Civilne zaščite Muta, koncesionar, ki vzdržuje občinske ceste, ter drugi pogodbeniki, ki so z intervencijskimi deli izvajali ukrepe zaščite in reševanja.

Največ škode je nastalo ob vodotokih v obliki plazjenja okoliškega terena, nanosov kamnitega in zemeljskega materiala, drevoja, vejevja ter poplavljanja. Po pregledu stanja na terenu je občinska komisija podala okvirni znesek nastale škode v občini Muta, ki znaša cca. 1.180.000 EUR.

Občina Muta je s pomočjo pogodbenih izvajalcev odstranila glavne posledice neurja. V naslednjih letih pa namerava s sofinanciranjem države s pomočjo sredstev, namenjenih odpravi posledic naravnih nesreč, sanirati še najmanj štiri najbolj poškodovane odseke občinskih cest.

Glavni vzrok nastale škode so izredno velike količine padavin. Po podatkih ARSA iz avtomatske merilne naprave je na območju Mute v 65 minutah zabeležila 98 mm padavin.

Druga tabela prikazuje količino padavin v 5-minutnih intervalih. Iz tabele je razvidno, da je ob 14.30 na območju Mute v petih

minutah na kvadratnem metru površine padlo skoraj 12 mm dežja. V štirih urah, v času od 13.30 do 17.30, pa je padlo skoraj 150 mm dežja.

Očitno se bomo občani zaradi klimatskih sprememb morali navaditi na pogostost podobnih razmer. Na manjše posledice pa lahko s primernim odnosom do okolja in spoštovanjem naravnih zakonitosti vplivamo tudi sami.

Nataša JEVŠNIKAR,
svetovalka za okolje in prostor

Bistrica na Sp. Muti

Sp. Muta – Filipijev potok

Sv. Primož nad Muto – Matijevo ovinek

Prevolov jarek

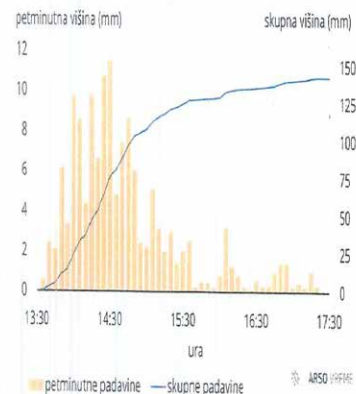

Sv. Primož nad Muto – plaz pri kmetiji p. d. Gumpat

PODATKI ARSO O KOLIČINAH PADAVIN 24.8.2019

ARSO VREME

Muta (pri Dravogradu)

Slika 7. Časovni potek petminutne in skupne višine padavin na Muti pri Dravogradu ob nalivu 24. avgusta popoldne

Podatki ARSO o količinah padavin na Muti dne 24. 8. 2019

KNJIŽNICA MUTA

USTVARJALNE KNJIŽNIČARKE

Naloga knjižničark in knjižnice že kar nekaj časa ni več samo skrb za knjige in izposoja le-teh. Sodobna knjižnica se aktivno povezuje z lokalnim okoljem, društvi in posamezniki ter skupaj z njimi širi kulturo med ljudmi. Še posebej se trudimo doseči otroke in mlade v okolju, da jim predstavimo kвалitetno preživetje prostega časa v družbi knjig, revij in drugih dejavnosti. Menimo, da če ima otrok dobro izkušnjo s knjižnico in knjigami, jo bo v sebi nosil vse življenje in tako ostal aktiven bralec.

Tako smo tudi v tem letu sodelovali na prireditvah v občini Muta in za otroke pripravili ustvarjalne delavnice. V mesecu juniju smo se z njimi srečali v šotoru na šolskem igrišču in skupaj ustvarjali posebne protistresne lutke. V mesecu septembru smo jih pričakali kar pred knjižnico v centru Mute, kjer se je odvijala zabava v duhu Elvise Presleya in smo tako izdelovali bleščeče mikrofone, da so lahko tudi prepevali. Vsaka prireditev in sodelovanje predstavlja nov izziv, nove izkušnje in nova poznanstva in zelo smo veseli, da sodelujemo pri uspešnem delovanju občine.

Vesna DOBNIK

OŠ MUTA – VRTEC

PEŠVRTEC

Vzporedno z evropskim tednom mobilnosti smo se od 16. 9. do 30. 9. 2019 vključili tudi v projekt Beli zajček z motom »GREMO PEŠ«. Vanj je bilo vključenih 20 otrok, starih od 4 do 6 let. Namen in cilj je bil motivirati otroke z zgodbo Beli zajček in drugimi pestrimi dejavnostmi, posledično pa k sodelovanju aktivno pritegniti njihove starše. Doživeli smo prijetno izkušnjo aktivnosti, ki smo jo v našem vrtcu organizirali 1-krat tedensko (v vsakem tednu po en dan).

Vrtec, otrok, starš – aktivnost gremo skupaj peš v vrtec smo poimenovali »PEŠVRTEC«. Izdelali smo napis in avtoBUS, ki nas je na pohodu simbolno spremljal na poti do vrtca. Imeli smo štiri zbirna mesta, kjer smo se zbirali ob istem času in se odpravili peš v vrtec. K sodelovanju smo povabili veliko staršev in otrok, kar se je izkazalo za zelo uspešno in dobro. Aktivnost »PEŠVRTEC« bomo ponovili in bi naj postala tudi naša stalnica. Zajčkovi kožuški so bili iz dneva v dan bolj beli, otroci pa ponosni in zelo veseli.

Anita KLUG,
dipl. vzgojiteljica

Pešvrtec

NAČRT, KAKO BI IZGLEDELA NAŠA VARNA OKOLICA VRTCA

V okviru projekta Beli zajček, ki spodbuja trajnostni razvoj, smo kot eno izmed dejavnosti izvedli načrt naše idealne okolice vrtca, ki bi bila kar se da varna in prijazna otrokom. Pri izvedbi je sodelovalo 15 otrok, starih od 4 do 6 let. Najprej smo načrt oblikovali tako, da smo se sprehodili v okolici vrtca, si natančno ogledali ulice, ceste, prometne znake in vse druge oznake iz prometa, pred izvedbo načrta pa smo se dogovorili, kako bo izgledal, kaj bi lahko izboljšali ali popravili. Otroci so podali veliko zanimivih predlogov.

Zaželeli so si čim več varnih prehodov za pešce, ulice z zadostnim številom prometnih znakov, najbolj pa so poudarili varno igrišče,

Evropski teden mobilnosti

Oblikovanje načrta

na katerem bi se lahko brezskrbno igrali. Okvirni načrt so otroci na velik format narisali popolnoma samostojno; najprej so narisali ulice, krožišča in prehode za pešce. Vsak otrok je nato narisal tudi hiše, prometne znake, ljudi, avtomobile, park ipd., potem pa to prilepil na načrt. Otroci so bili pri risanju izredno natančni in previdni. Ker prometnih znakov niso popolnoma poznali, smo si pomagali s slikovnim materialom iz knjig in spletom. Naš načrt je tako postajal vedno bolj dopolnjen, vedno popolnejši, celo idealen. Predlog otrok je bil tudi, da bi puste parke in središča opremili z rastlinami, drevesi in cveticami, da bi se tako počutili še bolje.

Prišli smo do zaključka, da je v našem okolju še veliko nevarnih cestnih odsekov in premajhno število prehodov za pešce, kjer bi lahko varno prečkali cestišče. Več bi lahko bilo tudi sprehajalnih poti, ki bi jih obkrožala različna igrala za otroke, ter nasadi cvetja in dreves, ki bi še dodatno poskrbela za dobro počutje. Mogoče pa bo naš idealen načrt opazil kdo izmed odgovornih za našo okolico, kot je župan, in bo v tej smeri uredil še kaj za naš boljši jutri.

Maja MOŠKON, dipl. vzg.

OSNOVNA ŠOLA MUTA

NARAVOSLOVNI DAN NA KMETIJI BREZNIK

Drugošolci smo se 24. oktobra peš odpravili na kmetijo Breznik, kjer smo izvedli naravoslovni dan. Lastniki so nas popeljali po kmetiji in nam razkazali vsa poslopja, stroje, živali ... Tako smo spoznavali njihovo življenje in delo. Izvedeli smo, da imajo malo prostega časa. Nekatera dela morajo opraviti vsak dan, določena pa si razporedijo glede na vreme in letni čas. Naš obisk smo zaključili tako, da smo se preizkusili v ličkanju koruze. Gospod Srečko nam je pokazal, kako se to dela in potem smo naše spretnosti uporabili tudi sami ter se lotili kupa koruze. Zelo smo se trudili in delo nam je šlo dobro od rok, vendar nam je zmanjkalo časa, da bi uspeli vse dokončati. Ugotovili smo, da je to delo sicer precej zabavno, vendar dokaj zamudno in hitro so nas začeli boleti prsti. Izvedeli smo tudi, da so včasih ljudje radi hodili k sosedom in pomagali pri ličkanju koruze, ker je potem vedno sledila zabava s plesom, kjer so se družili in veselili s prijatelji. Danes koruze ne ličkajo več ročno, ampak vse opravijo stroji. Na kmetiji so nas prijazno sprejeli in pogostili, za kar smo se jim ob odhodu tudi lepo zahvalili.

Učenci in učiteljci 2. razredov

Drugošolci z učiteljicama

Tudi v hlev smo pokukali

BRALNI MARATON

V petek, 18. 10. 2019, smo imeli učenci tretje triade bralni maraton. Brali smo knjigo z naslovom *Prav tam, kjer boli*. Zbrali smo se ob 16. uri. Nekateri učenci pa smo prišli prej, saj smo pripravljali testo za pico in ostalo, kar smo potrebovali. Odšli smo v knjižnico in počakali, da smo se zbrali vsi učenci, se razdelili v tri skupine in razporedili v knjižnici ter dveh razredih prve triade. Bilo nas je skoraj 40.

Nato smo začeli brati knjigo, ki je bila zelo zanimiva. Po eni uri branja smo imeli odmor. V knjižnici nas je čakalo sadje, pecivo, sok in čaj. Malo smo se pogovarjali, si izmenjali informacije, ko pa smo se okrepčali in, seveda, ko je vsega zmanjkalo, smo se odpravili nazaj v razrede.

Nadaljevali smo z branjem knjige, ki je bila res zelo razburljiva in mislim, da ni bilo učenca ali učenke, ki je knjiga ne bi pritegnila. Vmes so šli nekateri učenci v gospodinjsko učilnico, kjer so do konca pripravili pico. Sledil je najdaljši in najbolj pričakovan drugi odmor, saj je bil čas za pico in tega smo se vsi veselili. Pica je bila res odlična in bi se lahko kosala s kar nekaj picerijami. Takoj ko so pico prinesli skozi vrata, smo se vsi zapodili proti njej. Ko smo se do sitega najedli, smo se zopet vrnili v razrede.

Tokrat smo roman prebrali do konca. Zgodba je govorila o deklici Mallory in fantu Sladu, ki sta naših let. Slade se je šele priselil v nov kraj, njegova mama in očim sta oba brezposelna in živijo skromno. Na prvi šolski dan spozna deklico Mallory, ki se mu zdi neverjetno vzvišena in bi jo najraje »brnil v ta zadnjo«. V začetku mu gre neskončno na živce, saj je lepa, bogata, pametna in zdi se

Zatopljeni v zgodbo ...

mu, da se s tem postavlja nad druge. Ko pa se bolj spoznata, se zaljubita. Takrat šele spozna, da Mallory zelo trpi in je v resnici nesamozavestna. Starši preveč pritiskajo nanjo, zato jo to privede do samouničevalnega vedenja. Če pa vas zanima konec, pa si pojdite knjigo izposoditi in zagotavljam vam, da vam bo zelo všeč.

Ob desetih smo morali oditi domov, čeprav smo bili žalostni, ker smo želeli prespati na šoli, ampak učiteljic v to nismo uspeli prepričati, upam pa, da se nam bo v kratkem uresničila tudi ta želja.

Eva VITRIH, 8. b

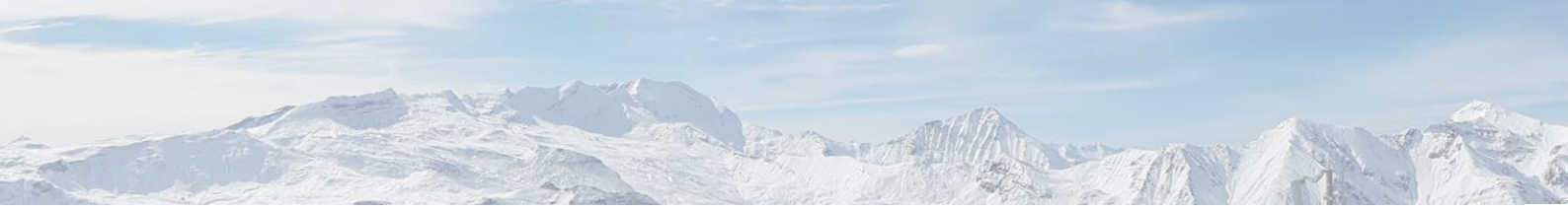
NA ZAKLJUČNI PRIREDITVI NAREČNEGA NATEČAJA VSAKA VAS IMA SVOJ GLAS – V FOKOVCIH PA »KUJ PO DOMOČE«

V petek, 4. oktobra, smo štirje osmošolci (Monika, Sara, Jernej in Jaz) z učiteljicami Franjo Razdevesek, Lucijo Topler in Majdo Lesjak obiskali OŠ v Fokovcih. Tam je namreč potekala zaključna prireditev 4. narečnega natečaja Vsaka vas ima svoj glas. Pred odhodom smo bili že vsi na trnih, saj je bil pred nami lep in zanimiv dan. Vožnja je hitro minila, saj smo se v družbi učiteljic prijetno sprostili in zabavali.

Na šoli so nas lepo sprejeli in nas takoj ob prihodu pogostili s kosilom, s prekmursko tradicionalno jedjo – z bogračem. OŠ Fokovci je majhna šola, saj imajo samo okrog 70 učencev. Kljub temu je šola lepo opremljena, ima lepe učilnice in kar nekaj igrišč. Da bi nam predstavili svoj kraj, so nas popeljali do rotunde, cerkve sv. Nikolaja, ki stoji v vasi Selo na Goričkem. Je edinstvena opečna romanska rotunda v Sloveniji. Ob tem smo se počutili ponosno, saj imamo tudi na Muti svojo rotundo. Cerkevica je znotraj lepo poslikana s freskami, ki so bolj ali manj ohranjene, poslušali smo tudi razlago ter zvočni posnetek o nastanku tega svetišča. Pred cerkvijo je bil zvon, na katerega smo seveda »moral« malo

Ponosni osmošolci

pozvoniti – za srečo, kot pravijo. Nad rotundo leži tudi majhno pokopališče, ki smo si ga prav tako »morali« ogledati. Zanimivo je bilo videti letnice rojstva pokojnih, saj segajo daleč v zgodnja leta 19. stoletja. Po skrivnostnem sprehodu po pokopališču smo se odpravili nazaj v šolo.

V šoli so potekale različne delavnice. Učiteljice so nas vpisale v zanimive in zabavne delavnice. V jedilnici je potekala čokoladna delavnica, kjer smo delali pralineje in jih seveda pridno poskušali. Nekateri so bili posebno »eksotični« – z okusom cimeta, s klinčki, ingverjem ... Zatam smo se predstavili v tehnično delavnico. Z Moniko sva morali prerisati rotundo na kos lesa, ki sva ga potem tudi izžgali. Učitelji v delavnicah so bili zelo zabavni in vedno pripravljeni za »hec«. V tej delavnici sem zelo uživala, saj so nam pustili kar precej ustvarjalne svobode. V zadnji delavnici smo likovno ustvarjali. Najprej smo si ogledali posnetek nenavadnih zgradb in potem narisali rotundo po svoje. Tukaj smo res lahko pustili domišljiji prosto pot. Ko smo končali, so mentorice naše rotunde izrezale in jih nalepile na velik plakat, ki smo ga potem razstavili v telovadnici, kjer je bila prireditev. Ker nam je do prireditve ostalo še nekaj časa, so nam učiteljice dovolile, da smo lahko odšli na igrišče. Tam smo se lahko družili z ostalimi učenci, ki so prišli na prireditev z različnih koncev Slovenije.

Prireditev se je začela ob 17. uri. Program je bil zanimivo, manjkale so le dramatizacije v narečju. Mi bi z veseljem predstavili svoj dramski narečni prispevek o Mojci Pokrajculji, s katerim smo

Ravnateljčin pozdrav

sodelovali na natečaju, vendar žal letos nismo bili med nagrajenimi šolami. To smo res pogrešali.

Po prireditvi so nas pogostili še s pecivom in pijačo. Med druženjem z ostalimi šolami smo prepoznali nekaj učencev, s katerimi smo se družili lani, ko je bila prireditev v Mariboru. Nato smo se zahvalili za gostoljubje in se poslovili. Med vožnjo smo prepričali učiteljice, da se ustavimo še v McDonald'su. Ko so se naši trebuščki napolnili, smo se zadovoljni odpravili proti domu. Zelo se že veselimo naslednjega leta, ko bo zaključna prireditev narečnega natečaja potekala na naši šoli.

Tjaša VERHNJAK, 8. a

SKRB ZA SOČLOVEKA JE VREDNOTA

V četrtek, 24. 10. 2019, so učenci naše šole obiskali Dom Hmelina Radlje ob Dravi. Skupaj s stanovalci doma so sodelovali v delavnici ohranjanje ljudskih običajev, kjer tradicionalno sodelujemo že več let. Učenci so posebej uživali v delavnici ličkanje koruze, ker pa to delo poznajo bolj kot stari običaj, so se na rokah kar hitro pojavili prvi žulji. Nekateri so sodelovali v delavnici luščenje fižola in bučnih semen ter luščenje orehov. Delo so opravljali z veseljem, se med seboj pogovarjali, stanovalci doma pa so ob tem obujali spomine na dogodke, ki so jih preživeli v domačem okolju. Obujali so prijetne spomine ter našim otrokom ob tem pripovedovali različne zgodbe iz svoje preteklosti kot npr. da se je ob večerih zbrala vsa družina ter luščila fižol. Nekateri so tudi povedali, da je bilo ličkanje koruze zelo vesel dogodek, saj so na pomoč priskočili vaščani. Po končanem delu pa je zaigrala harmonika, da so lahko veselo zaplesali. To jim je ostalo v lepem spominu.

Učenci, ki so vključeni v projekt Razveselimo starejše, so povedali: »Rad imam stanovalce doma. – Z njimi se rad pogovarjam, še posebej jim rad pomagam pri hoji in vožnji z invalidskim vozičkom. – Stanovalci doma so zelo zanimivi.«

Stanovalci pa so nam zaupali: »Zelo smo veseli, kadar v dom pridejo otroci. – Ko pridejo otroci iz OŠ Muta, se vedno spomnim na svoje vnuke. – Rad prihajam na delavnice, kjer sodelujejo otroci. – Bila sem zelo vesela, ko me je vaša deklita peljala z vozičkom. – Bila sem presenečena, saj so me otroci vprašali po mojem počutju.«

Obisk starostnikov v Domu Hmelina

Učenci se v domu srečajo tudi z našimi krajanji – Mučani, ki jim je Dom Hmelina postal drugi dom. Srečanje jih zelo preseneti in razveseli.

Vesela sem, da mladi razvijajo vrednote ter svoj prosti čas podelijo ljudem, ki ga potrebujejo. Skupno preživljanje prostega časa s stanovalci Doma Hmelina Radlje ob Dravi prinaša vrednote in veselje v srca mladih.

Marija LISEC, mag. soc. dela,
mentorica interesne dejavnosti RAZVESELIMO STAREJŠE

TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK

V petek, 15. novembra, smo na naši šoli v okviru projekta Tradicionalni slovenski zajtrk obeležili dan slovenske hrane. Zjutraj smo se zbrali v svojih matičnih razredih in prinesli serviete,

V literarni delavnici je bilo pestro in zanimivo

sveče ter kakšen pogrinjek, da smo si okrasili mize. Za zajtrk smo imeli domač kruh z medom in maslom, mleko ter jabolko. S tem smo hoteli doseči, da bi vsi jedli lokalno pridelano hrano (predvsem domačo). Po zajtrku smo šli na kratek sprehod do Mitnice, saj smo fit šola. Po kratkem sprehodu smo se razdelili v delavnice, kjer smo ustvarjali. Sama sem bila v literarni delavnici, kjer smo pisali haikuje ter pesmi o prijateljstvu in slovenskem zajtrku. Vse, kar smo izdelali na delavnicah, smo potem razstavili v avli šole na panojih, imeli pa smo možnost, da kaj tudi poskusimo (nekateri so delali namaze).

Za konec so nam naši novinarji in učenci glasbene delavnice pripravili kratko prireditev, kjer so nam predvsem pokazali, da je vsak dan pomembno zajtrkovati, da je zdravo jesti lokalno hrano in da se moramo res zahvaliti čebelam, ker nas brez njih ne bi bilo. Ob koncu prireditve smo skupaj zapeli Slakove Čebelice, nato pa smo s polnimi trebuščki odšli domov.

Tjaša VERHNJAK, 8. a

NOVINARSKI KROŽEK NA OBISKU

LUKA HUNJET: »ŽELIM SI POSTATI NOGOMETNA ZVEZDA«

Pogovarjali sva se z Luko Hunjetom, nekdanjim učencem naše šole. Luka zdaj obiskuje OŠ Gustava Šiliha v Velenju, kjer tudi trenira nogomet za Nogometni klub Rudar Velenje. Nastopa v prvi kadetski ligi. Njegove želje so, da bi nekoč postal nogometna zvezda.

Zakaj si odšel na drugo šolo?

Na drugo šolo sem se prepisal, ker je pot do Velenja res dolga in bi mi vzelo preveč energije, če bi se vsak dan vozil 50 km tja in še nazaj.

Ali kaj pogrešaš našo šolo in svoje prijatelje?

Seveda. Ko imam čas, ga najraje izkoristim tako, da pridem na Muto.

Kako hitro si se privadil na novo šolo in življenje tam?

V bistvu ni bilo problemov, vse sem pustil, da se sproti uravna, in je šlo.

Kako se tvoja nova šola razlikuje od naše?

Definitivno sem imel na tej šoli boljše prijatelje in boljše učitelje, na novi šoli pa lahko bolj učinkovito izkoristim ves dan.

Katerega od učiteljev in katerega od učencev bi vzela s seboj na novo šolo?

Težko rečem, verjetno bi vzela Vida, on je že od vrtca moj najboljši prijatelj, veliko časa sva preživela skupaj. Od učiteljev pa seveda učitelja za športno vzgojo.

Od kdaj se ukvarjaš z nogometom in kdo te je zanj navdušil?

Z nogometom sem se začel ukvarjati v prvem razredu. Navdušili pa so me zvezdniki, kot so Messi, Ronaldo in podobno.

Luka Hunjet, uspešen nogometaš

Ali se čez par let vidiš kot nogometno zvezdo?

Seveda se, saj drugače sploh ne bi treniral.

Zakaj ti je tako všeč nogomet in ne kateri drugi šport?

Nogomet mi je všeč, ker je res timska igra, kjer seveda izstopajo tudi igralci po individualnih sposobnostih. Všeč mi je, ker je res vsak člen pomemben, da je ekipa uspešna.

Kako pogosto imate treninge in ali so naporni?

Treninge imamo vsak dan, razen v nedeljo, ko imamo prosto; vsak teden imamo tudi tekmo, sicer pa se napornost treningov skozi teden stopnjuje in zmanjšuje.

Kateri so tvoji najpomembnejši dosežki in uspehi pri nogometu?

Da sem nastopil pod dresom reprezentance in da lahko igram z 2 do 3 leta starejšimi fanti.

Kako poteka tvoj dan?

Vstanem ob pol sedmih, nato naredim vaje za moč, zajtrkujem, grem v šolo, po pouku ponovim vaje za moč in grem na približno dveurni trening, po treningu pa izvedem še kratko aktivacijo in raztezanje ter poskrbim za blaženje udarcev in bolečin.

GROF IN GROFICA ŠTATENBERŠKA NA MUTI

Na prireditvi Jesenska doživetja na Muti sta s svojo nenavadno opravo pozornost zbudjala grof in grofica Štatenberška, ki sta Muto letos obiskala že drugič. Oba sta že od mladih let sanjala o življenju na gradu, danes pa to pravljico živita. Grofa Štatenberškega sem povprašal o njunem nenavadnem poslanstvu.

Ste grof Štatenberški. Kako je prišlo do tega?

Kot mladenič sem vseskozi sanjal, da bi postal grof. Življenje delimo vsaj na štiri obdobja. No, in tri obdobja sem namenil povsem drugim stvarim. V četrtem pa sem nekako dosegel, da so se mi sanje uresničile. Začelo se je z igro, nato pa sva se z grofico v svoji vlogi zelo vživela in to se naju je nekako prijelo. Seveda nama nič ni bilo podarjeno, ampak sva si svoj naziv morala prislužiti in to s trdim delom. Če si nekaj zelo želiš, se ti to gotovo uresniči.

Kako dolgo pa že živita v dvorcu Štatenberg?

Imava še en dvorec, tj. dvorec Rus v Lukovici, kjer živiva približno 15 let. Pred približno petimi leti pa smo pričeli z obnovo starega Štatenberga. Bil je namreč popolnoma izropan, tako da so bili prostori prazni, midva pa sva vse sobane opremila s pohištvo, ki je staro od 100 do 150 let, in seveda dodala tudi drobne stvari, ki ustvarjajo občutek starodavnosti, občutek, da na dvorcu živita grof in grofica.

Kateri dvorec pa vama je bolj pri srcu?

Seveda nama je bližje dvorec Rus, ki sva ga kupila pred leti in kjer preživiva več časa. Vendar nama je tudi dvorec Štatenberg, ki sva ga v celoti opremila, zelo pri srcu. Res je nekoliko bolj oddaljen, a ga obiščeva vsaj nekajkrat mesečno.

Kaj pa Vam je najbolj všeč v dvorcu Štatenberg?

Najlepša je plesna dvorana, ki je tudi največja. Na stropu je poslikava štirih elementov, ki so potrebni za življenje, kar izhaja iz grške mitologije. V tem prostoru lahko najdemo mir v duši.

Kakšni so vajini načrti za prihodnje? Bosta kupila še več dvorcev?

Ne gre nama toliko za lastništvo, ampak se potegujeva predvsem za ohranjanje dvorcev. Vemo, da jih na Slovenskem veliko propada. Širiva neko noto za ohranjanje dvorcev in verjameva, da bova doseгла, da se bodo stvari izboljšale.

Ali sta v dvorcu tudi za praznike? Imata kakšne načrte za božič?

Seveda sva tudi za praznike v dvorcu, za božič, ko je vse v duhu veselja in radosti, pa imava običaj, da potujeva po Sloveniji. Seveda pa je v samem dvorcu pozimi hladno, ker ga težje ogreješ.

Kako uspeš združevati šolo in treninge?

Tako da vse delam sproti in dosledno.

Hoala ti za odgovore, želiva ti veliko sreče pri nogometu.

Zala SMOVNIK in Špela AŽNIK, 6. a

Kako se počutite na Muti? Ste bili že večkrat tu?

Velikokrat sem pomislil na Koroško in tudi že obiskal nekatere dele Koroške, na Muti pa sem bil prvič ob občinskem prazniku, ko sva z grofico prišla s potujočim dvorcem. Drugače pa me Koroška navdušuje in je čudovita. Danes sva na Muti drugič in upam, da se še kdaj vidimo.

Enej STRAŽIŠNIK, 8. a

Grof in grofica Štatenberška

POGOVOR Z ALENKO GOTAR

V nedeljo, 20. 10. 2019, je v večnamenski dvorani na Zgornji Muti potekala otvoritev likovne razstave, sledila pa so Jesenska doživetja pred gasilskim domom. Obe prireditvi je s petjem obogatila priznana operna pevka Alenka Gotar z možem Anžetom Šuštarjem. Alenko Gotar širša javnost pozna po nastopu na Emi in Evroviziji leta 2007. Med prireditvijo sem ji zastavila nekaj vprašanj. V njeni družbi sem uživala, saj je zelo prijazna in navdihujoča oseba.

Kakšni so bili Vaši občutki ob zmagi na Emi in ob nastopu na Evroviziji?

Bom kar iskreno povedala. Na Emi sem bila nekako v šoku in sem bila presenečena, da sem sploh zmagala, saj me takrat nobeden ni poznal. Kar se tiče Evrovizije, je pa bilo super, ker smo bili Slovenci krasno sprejeti. Šlo nam je odlično, saj je Slovenija prišla v finale in na koncu so nam na Evrovizijo ostali sami lepi spomini.

Kako pa ste v zaodrju spoznavali delovanje Evrovizije?

Bilo je kar šokantno, saj ni niti malo podobno gledališču, ampak je to le ena velika glasbena industrija. Ker v bistvu šele na Evroviziji spoznaš, kaj se dejansko dogaja. Bilo je zanimivo, ker je bilo tam veliko zvezdnikov in najboljša produkcija tistega časa. Bila sem fascinirana nad vsako sekundo, ko smo bili tam, saj je bilo neverjetno, koliko ljudi je v tem aparatu in kako se vsi trudijo, da vse brezhibno funkcionira. Nastopajoči pa morajo tudi brezhibno odpeti.

Ali ste si tudi kaj ogledali Finsko in kako ste si zapomnili to deželo?

Ne, nisem imela časa, da bi si ogledala Finsko, ker če si vodilni vokal, za to nimaš časa, saj si ves čas na vajah. Vendar je moja ekipa videla zelo veliko. Jaz sem od Finske odnesla le to, da vem, kako je izgledal naš hotel in prizorišče ter to, da je bil takrat sneg in led.

Ste tudi zelo uspešna operna pevka, nastopili ste že v veliko opernih vlogah. Katera pa je bila Vam najbolj všeč?

Najraje sem pela v opereti Vesela doba, kjer sem igrala Hanno Glawari, naslovno vlogo, ki je bolj komična. Všeč pa mi je bila tudi Donna Elvira v operi Don Giovanni. To sem pela tudi v Avstriji na znamenitih festivalskih tednih, enem od najbolj prestižnih festivalov na svetu.

Kateri slog glasbe pa Vam je v prostem času najbolj pri srcu?

Najbolj všeč mi je pop, tudi muzikali. Zelo rada imam Severino in Mario Šerifovič, ki je zmagala na Evroviziji. Drugače pa je moj prijatelj Petar Grašo, ki ga tudi rada poslušam.

Kako dolgo po navadi trajajo Vaše vaje?

Za koncert vadim tudi po štiri do pet ur na dan. Pred nekaterimi nastopi pa za vaje nimam ravno veliko časa.

Kaj Vam je pri ustvarjanju glasbe najbolj všeč?

To, da so ljudje srečni, veseli, da dobro zapojemo, da slišijo lep glas. Najbolj všeč mi je, če je moja glasba sprejeta, to mi je najlepše.

Imate kakšen nasvet za mlade pevce in pevke?

Ja, predvsem to, da ne smejo obupati, ampak morajo vztrajati in res pridno delati. Pa da bodo kdaj pa kdaj kje kakšna zaprta vrata, vendar naj ne nehajo trkati, kajti nikoli ne veš, kje te čaka sreča.

Po intervjuju z Alenko Gotar

Ste danes prvič na Muti? Kako Vam je všeč pri nas?

Ja, tukaj sem danes čisto prvič. Zelo lepo je, tukaj živijo prijetni ljudje. Malo mi je žal, da ne bom imela časa, da bi si lahko vaš kraj tudi ogledala, a upam, da se bom še kdaj vrnila.

Kako pa boste preživeli božično-novoletne praznike?

Ne vem še, kako bo, ampak mislim, da vsekakor v krogu družine. Po navadi imam ravno pred božično-novoletnimi počitnicami veliko koncertov, vendar se trudim čim več časa preživeti s sinom. Verjetno pa bomo šli za nekaj dni v Dalmacijo, nato pa smučat na Kravaec.

Hvala, da ste si vzeli čas in odgovorili na moja vprašanja. Bilo mi je zelo lepo v Vaši družbi.

Meni pa je všeč, da se že tako mladi ukvarjate z novinarstvom, kajti tudi za novinarje je pomembno, da vas ni strah, saj smo vsi samo ljudje in tudi mi na tej strani, vprašani, imamo svoje strahove. Če pa delujemo skupaj, se lahko zgodi nekaj lepega. Torej pogumno naprej tudi tebi!

Hvala, nasvidenje!

Naja PAVLIČ, 6. b

VID VERDINEK: »GLASBA JE NAJLEPŠI NAČIN IZRAŽANJA ČUSTEV«

Vid Verdinek je uspešen učenec 9. razreda OŠ Muta, ki dosega neverjetne rezultate v igranju saksofona. Že drugo leto je s svojo skupino 4sax nastopil tudi na otvoritvi likovne razstave, ki je nastala ob občinskem prazniku. Vidu sem postavila nekaj vprašanj.

Zakaj si se odločil za igranje saksofona?

Provič sem saksofon videl in slišal na televiziji. In takrat sem si resnično zaželel, da bi ga tudi jaz igral.

Kako dolgo ga že igraš?

Igram ga že sedmo leto.

Kdo te je navdušil za igranje?

Za igranje saksofona me je navdušil moj profesor. Ko sem ga videl in slišal, kako igra saksofon na neki kulturni prireditvi, sem imel občutek, da je imel vsak ton, ki ga je zaigral, svoj namen in pravo mesto. To me je, po domače rečeno, »vrglo na rit«.

Katero glasbeno šolo obiskuješ in kdo je tvoj mentor?

Obiskujem glasbeno šolo Melodija Muta pri mentorju Vojku Trnjeku.

Nastopaš tudi v kvartetu saksofonov. Nam poveš kaj več o tem?

Da, igram v kvartetu 4sax s še tremi svojimi dobrimi prijatelji. Igramo na več kulturnih prireditvah, udeležujemo pa se tudi različnih državnih in mednarodnih tekmovanj. Nazadnje smo nastopili na tekmovanju mladih pihalcev v Srbiji v Požarevcu, kjer smo dosegli 100 točk in prvo nagrado v svoji kategoriji.

Koliko časa na dan porabiš za igranje saksofona?

Vsak dan vadim dve uri in pol do tri ure, čeprav si tudi kdaj vzamem prost dan ali dva, po navadi zaradi šole ali pa da se spočijem, in naslednjič vadim še več.

Kdo je tvoj vzornik?

Mogoče Charlie Parker ali kakšen profesor, kot je Lev Pupis.

Ali razmišljaš o poklicni glasbeni karieri? Katero srednjo šolo boš izbral?

Ja, res si želim nekega dne postati profesionalni saksofonist in tudi profesor saksofona. Po vsej verjetnosti se bom vpisal na Konservatorij za glasbo in balet v Ljubljani ali v Mariboru.

Kaj bi svetoval mladim začetnikom igranja saksofona?

Na začetku ne smeš obupati, saj je začetek zelo težak. In seveda, potrebno je veliko vaje ... in s tem mislim res veliko.

Slišala sem, da se udeležuješ različnih glasbenih tekmovanj in dosegaš neverjetne rezultate. Mi jih lahko nekaj našteješ? Na kateri svoj uspeh si najbolj ponosen?

Najbolj ponosen sem na mednarodno tekmovanje mladih glasbenikov v Beogradu, kjer sem zasedel drugo mesto. Ponosen sem tudi na državno tekmovanje Slovenije TEMSIG (Tekmovanje mladih slovenskih glasbenikov), kjer sem prejel zlato plaketo. Na mednarodnem tekmovanju saksofonistov v Požarevcu (Srbija) pa sem osvojil 98 točk in prvo mesto.

Ti sploh ostane še kaj prostega časa? Ali imaš morda kakšen zanimiv hobi?

Prostega časa je bolj malo, ker mi šola in saksofon vzameta res veliko časa, zato nimam nekih rednih hobijev.

Kaj ti pomeni igranje saksofona?

Saksofon mi pomeni res ogromno, saj je najboljši način, da pokažem vse, kar čutim, ljudem, ki me poslušajo igrati. Glasba je zame najlepši način izražanja čustev.

Hvala ti, da si si vzela čas in odgovarjal na moja vprašanja. Želim ti veliko uspeha na tvoji glasbeni poti.

Lara MESNER, 6. b

Vid Verdinek uživa v igranju saksofona

SREDNJA ŠOLA SLOVENJ GRADEC IN MUTA

Novo šolsko leto ... novi obrazi ... novi uspehi

December ... Lep mesec, čas za letni obračun, razmislek o delu, uspehih, tudi čas načrtov za naslednje obdobje ... v šolah čas ocenjevanja, preverjanja ... pa tudi druženja in skupnih načrtovanj; navsezadnje je ob koncu meseca skoraj polovica pouka za nami. Pouk in učenje sta najpomembnejša, a ti dve dejavnosti znamo tudi popestriti; različni projekti so eden od mnogih načinov dodatne motivacije in doseganja cilja, da povežemo učne vsebine splošnih in predvsem strokovnih področij.

Ob vstopu v leto 2020 vam dijaki in učitelji Srednje šole Slovenj Gradec in Muta želimo:

Življenje je potovanje, za katerega nihče ne dobi zemljevida.

Vsakdo potuje po svoje in si sproti riše svoj zemljevid.

Vsaka risba je nov smerokaz za vse, ki hodimo po čudovitih poteh življenja.

2020 naj bo pot dobre volje, ljubezni in zdravja.

ŠPORTNI DAN IN SPREJEM NOVINCEV

Tudi letošnji vstop v novo šolsko leto smo popestrili s športnim dnevom in sprejemom novincev, dijakov 1. letnikov vseh programov v našo dijaško skupnost. Po opravljenih 23 postajah na poligonu so dijaki 4. letnikov na stadion povabili novince in zanje

pripravili nekaj nalog, povezanih s petjem, športnimi spretnostmi in iznajdljivostjo. Novinci so z zaobljubo dobili »štempl izkušenih dijakov«.

Športni dan in sprejem novincev

NA MUTI ODPRLI ZBIRKO IGRAČ

Zametki zbirke igrač segajo v leto 2011, ko je najbolj znana koroška zbirateljica Majda Marija Sušek iz Zgornje Vižinge razstavila svojo zbirko na vzgojiteljski šoli na Muti. Kmalu za tem je Alenka Rapuc, profesorica na šoli, začela zbirati igrače dijakov in sodelovati z radeljskim muzejem, kjer so pod vodstvom kustosinje Alenke Verdinek na ogled postavili zbirko Suškove pod naslovom Gremo rinkico talat, na šoli pa zbirko dijakov pod imenom Od čače do igrače. Sama od sebe se je kasneje ponudila še primerjava starih in novejših igrač, ki se jo je prof. Rapučeva odločila prikazati na panojih, pri vitrinah, kjer so sicer razstavljene igrače dijakov programa predšolska vzgoja na Muti.

Ime zbirke Od čače do igrače so izbrali na internem natečaju za dijake. Kako je bilo to videti, kako se je zapletlo in kako je bilo mogoče, da je bil zmagovalni predlog nazadnje profesorčin, so v četrtek, 3. oktobra, prikazali z lutkovno predstavo, nato pa zbirko svečano odprli. Celotno prireditev so izvedli dijaki PV3 pod mentorstvom profesorice Alenke Rapuc, Helene Merkač in Petre Straunik, ki je pripravila glasbeno-plesni del.

Profesorici Helena Merkač in Alenka Rapuc, v sredini vodja radeljskega muzeja Alenka Verdinek

Ob tednu otroka so na Muti izdali tudi zbirko pravljic z naslovom Puhasta odejica. V njej so spomini dijakov PV3 na eno svojih otroških igrač. Idejo zanje so dobili, ko jim je prišla svojo pravljico Bela lakasta torbica predstaviti Stina Vošner, profesorica slovenjgraške gimnazije.

MLADI POROČEVALCI ZA OKOLJE

Mladi poročevalci za okolje je mednarodni program v okviru Ekošole in časopisne hiše Delo, v katerega se je vključil tudi Nejc Jeznik, dijak 2. letnika programa okoljevarstveni tehnik. V preteklem šolskem letu je pod mentorstvom profesorice Andreje Breznik poročal o onesnaževanju in boleznih gozda ter vremenskih vplivih, ki uničujejo gozd. Njegove novinarske prispevke s fotoreportažo je pregledala stroga novinarska komisija časopisne hiše Delo in jih nagradila. Slavnostna podelitev nagrad je 23. 9. 2019 potekala v Laškem.

IGRATI GOLICO NA SVOJI HARMONIKI? IZJEMNO!

Naš dijak Tilen Zalokar, program mizar, je za praktični del zaključnega izpita izdelal harmoniko. Sam je povedal, da je imel največ težav z dobavo delov iz tujine, saj so ti časovno zamujali. Zelo je ponosen na svoj izdelek in v naslednjih letih bo svoje znanje še nadgrajeval ... morda vse do prodaje harmonik kot lastne blagovne znamke.

Tilnova harmonika

USPEH NA DRŽAVNEM SREDNJEŠOLSKEM TEKMOVANJU V PLAVANJU

Na državnem srednješolskem tekmovanju v plavanju, ki je bilo v Ljubljani, sta našo šolo odlično zastopali dijakinji **Mojca Hancman** in **Saša Mencinger**. Mojca je dosegla odlično 2. mesto med registriranimi, Saša pa odlično 1. mesto med neregistriranimi plavalkami.

GLASBENA PRIREDITEV SG FEST

Vsako leto dijaki na tradicionalni prireditvi v sklopu prireditev ob občinskem prazniku Mestne občine Slovenj Gradec predstavijo dejavnosti šole. Tokrat so na ogled postavili naš projekt Gozd – moja prihodnost in priložnost. Ob tem je predvsem pomembno, da dijaki postanejo promotorji naše šole, se med seboj povežejo in družijo.

SVETOVNI DAN TURIZMA

Na Trgu svobode v Slovenj Gradcu so tudi letos naši dijaki GTT4 organizirali tradicionalno prireditev ob svetovnem dnevu turizma, ki je tokrat potekal na temo *Delovna mesta v turizmu, boljša prihodnost za vse*.

Štirje dijaki so izvedli vodene ogledne mestnih znamenitosti in v sončnem dnevu popeljali 270 dijakov in 40 osnovnošolcev. Na stojnicah so se oglasili tudi lokalni prebivalci, zaposleni v turizmu, učitelji, ravnatelji, novinarji in z dijaki razpravljali o problematiki delovnih mest v turizmu. Dijaki so na stojnicah prikazali štiri različna delovna mesta in poklice v turizmu: hotelska recepcija, turistični animator, tržnik turistične agencije in informator TIC. Obiskali so podjetja, ki se ukvarjajo s turistično promocijo kraja, širjenjem turističnih informacij, z organiziranjem turističnih dogodkov ipd. Pogovarjali so se z zaposlenimi na TIC Črna na Koroškem, TIC Ravne na Koroškem in TA Relax turizem, d. d., v Dravogradu. Obiskali so jih tudi novinarji Koroškega radia in lokalnega časopisa Koroški glasnik ter regionalnega portala Koroške novice. Dijaki GTT4 so svojo nalogo dobro opravili, saj so bili zelo prepričljivi tako pri vodenju kot na stojnicah.

Starejši dijaki mlajše popeljejo po ulicah mesta

ZLATA MEDALJA IN 1. MESTO V ZNANJU KUHANJA

Dijaki programov gostinstva in kuharstva so se tudi letos odpravili na tekmovanje v kategoriji MAGIC BOX v sklopu letos že 66. Gostinsko turističnega zbora. Tokrat so srečali v Ljubljani. Na Koroško so se vrnili z izjemnim rezultatom; premagali so vso konkurenco in postali državni prvaki.

To je prireditev turizma in gostinstva, ki ima v Sloveniji najdaljšo tradicijo. Združuje tako zaposlene v gostinstvu in turizmu, kot tudi mlajše, ki so še v procesu šolanja. Prireditev tekmovalcem omogoča prikaz lastnega strokovnega znanja, primerjavo z dijaki drugih srednjih gostinskih šol ter predvsem izmenjavo praks in izkušenj s ciljem, danes prikazano – jutri v praksi uporabljeno. Ekipo so sestavljali Grega Vaukman, Amadej Potočnik in Klemen Kolar, njihova mentorica je Suzana Planšak s somentorico Bernardo Klančnik.

Njihov preizkus znanja je izjemno zahteven, saj morajo biti pri delu iznajdljivi in inovativni, povezati morajo teorijo s praktičnim izdelkom v 60 minutah ... Dijaki so v obdobju pred tekmovanjem preizkusili različne kombinacije jedi, urili strežbo in spoznavali čuda sveta. Za dijake je tak način dela velik izziv, pridobijo si nove izkušnje in spoznajo skorajda nešteto kombinacij hrane in pijače.

In s čim so prepričali strogo komisijo? Na zmagovalnem krožniku pa se je znašlo kar 9 komponent: široki rezanci v smetanovi omaki z orehi, piščančja rulada z listi mlade špinače, bučni pire, sotiran brokoli s slanino in čebulo, gratinirani šampinjoni, flambirana rdeča pesa, hruška - kuhana v vinu, čatni in penasta omaka.

Sama priprava, izgled krožnika in okusi so tako prepričali strogo komisijo, da so koroški ekipe podelili najvišje število točk.

Dijakom in njihovim mentoricam iskreno čestitamo!

Mladi kuharji med delom

VZGOJITELJADA 2019

Dijaki programa predšolska vzgoja se vsako leto srečajo s svojimi vrstniki na vzgojiteljadi, tokrat so bili tik pred začetkom jesenskih počitnic v Brežicah. Sledi nekaj njihovih misli.

Naučili smo se ples na pesem Ob bistrem potoku je mlin. Plesali smo v paru, ples pa smo prilagodili otrokom v vrtcu. Bilo je zelo sproščeno, zanimivo in zabavno.

Paskal VERTAČNIK VRBOVŠEK PV4 in Maša ŠTRIKER PV3, Folklor

V naši delavnici smo izdelovali didaktične kocke na temo vodovja in predelali temo funkcionalno učenje otrok. Delavnica je bila poučna, saj lahko to znanje uporabimo pri delu z otroki. Bilo je zelo zanimivo.

Nika KUMAR, PV2, Vodne kocke

V delavnici pisanja haikujev smo povezali vse motive, vezane na vodo, na naše občutke, misli, čustva in pomen vode za nas.

Mineja HUSIĆ, PV2, Haiku

V delavnici smo se zelo zabavali, saj so bile igre zanimive in zabavne. Imeli smo vodne balone, s katerimi smo se obmetavali, in kozarce, polne vode.

Rene BLIMEN, PV3 in Anej KRIŽANIČ, PV2, Vodne igre

V naši delavnici smo spoznali likovno tehniko akvarel. Z vodenimi barvicami smo lahko naslikali, kar smo želeli. Vsaka risba je bila

nekaj posebnega, edinstvenega. Veliko smo se družili, zato je čas hitro minil.

Maja KRENKER, PV4, Akvarel efekt

Bila sem v skupini Zaigrajmo skupaj. Postavili smo se v vlogo afriškega plemena in naša naloga je bila, da smo s preprostimi glasbili (flavta, Orffovi instrumenti, ropotuljice, palčke, triangel) priklicali dež. Ustvarjanje je bilo zabavno, spoznala sem nove dijake in izvedela, kakšen je pouk na njihovi šoli.

Eva ŠTEHARNIK, PV3, Zaigrajmo skupaj

Dijaki na vzgojiteljadi

STROKOVNA EKSKURZIJA RAZREDOV E2, E4, ET1, ET2

Dijaki so obiskali sedež podjetja Engrotuš v Celju, Citycenter Celje in Hotel Žalec ter fontano piva v Žalcu. Na vsebino ekskurzije so se dijaki pripravili pred samo izvedbo pri urah strokovnih predmetov, med samim potekom pa so informiranje dodatno podkrepili z govornimi nastopi dijakov E2, ki so s predstavitvami krajev, skozi katere so se peljali, odkrili marsikatero zanimivost.

Na sedežu podjetja Engrotuš jih je sprejela vodja korporativnega komuniciranja ga. Anja Marjetič. V sejni sobi so izčrpnost in na zanimiv način predstavili poslovanje, sledil pa je ogled prostorov in aktivnosti v komerciali ter v centralnem skladišču. Ker so vsi prostori urejeni zelo sodobno in postopki dela podprti z najnovejšimi računalniškimi programi, je njihova zgodba »izdelek od naročila do police« resnično prava podkrepitev teoretičnih znanj, ki jih dijaki dobi v šoli.

Citycenter Celje so dijaki »raziskali« sami, nato pa je sledil še obisk Hotela Žalec. Direktor in njegova žena sta jih informirala o posebnostih hotelirstva skozi čas in posebnostih njihove ponudbe nekoč in danes. Spoznali so prednosti in slabosti, uspehe, pa tudi težave in prijeme za reševanje le-teh.

Obisk v podjetju TUŠ

STROKOVNA EKSKURZIJA V ŠKOFJO LOKO IN LJUBLJANO

Oktobra so se dijaki programa gastronomija in turizem odpravili na strokovno ekskurzijo v Škofjo Loko in Ljubljano.

Najprej so si v Velenju ogledali Hotel Paka, nato pa so se odpeljali proti Škofji Loki. Med vožnjo so imeli dijaki GTT3 turistično vodenje. Ker so se peljali mimo Ljubljane, so ostalim pokazali nekatere znamenitosti mesta in predstavili zanimivosti, razkazali pa so tudi mestno jedro Škofje Loke. Ogledali so si Kapucinski most, cerkev sv. Jakoba, Homanovo hišo, Žigonovo hišo in Loški grad. Kasneje so se razveselili tradicionalnega kosila v gostilni Kašča, in sicer žlikrofov v gobovi omaki.

Po kosilu so se odpeljali v Ljubljano. Najprej so se sprehodili do glavnega trga, se nato odpravili do lokalnega TIC-a in dobili turistična vodnika. Vodila sta jih od Tromostovja, ki ga je zasnoval Jože Plečnik, mimo Plečnikove tržnice do Čevljarskega mosta. Videli so tudi Narodno in univerzitetno knjižnico, ki jo je prav tako zasnoval Plečnik, se sprehodili do Križank in do Kongresnega trga. Med vodenjem so si ogledali še Mestno hišo, cerkev sv. Nikolaja, Zmajski in Mesarski most.

Vodenje dijakov po Škofji Loki

PROSTE IZBIRNE VSEBINE

Proste izbirne vsebine so izjemno zanimivo del šolskega leta; dijaki lahko izbirajo med preko trideset dejavnostmi z različnih področij, ki jih bodo opravili med samim šolskim letom: popotne duše lahko odpotujejo v Liverpool in London, Prago, München, Bruselj, Hodimo v gledališče, filmofili imajo na razpolago filmski abonma, knjižni molji berejo in berejo ...

Sodelovanje z osnovnimi šolami, lokalnimi skupnostmi, društvi, Gospodarsko zbornico Koroške, mediji prinaša v samo žioljenje

dodano vrednost, ki obogati pouk, prinaša dodatna praktična znanja in pestrost dogajanja.

Pa se vidimo, morda nekje na stojnici, na televiziji ... tudi slišali se bomo preko valov radia ... In kmalu spet pozdravljeni v Mučanu.

Alenka HELBL, prof.

50 LET ŽIVLJENJA V PRIJETNI BORISOVI ULICI

Opremljeno stanovanje, hiša ... sanje vsake družine oziroma pomembna vloga v našem življenju, saj je stanovanje često izvor našega razpoloženja, osebnega zadovoljstva, sreče pa tudi nezadovoljstva in nesreče. Zato ni vseeeno, kje in kako stanujemo. Pri reševanju stanovanjske stiske se mnogi nagibajo h gradnji enostanovanjske hiše. Interesenti se zberejo, ustanovijo zadrugo ter prično z administrativnim postopkom in nato z gradnjo.

Tako se je zgodilo tudi leta 1963 v takratni tovarni poljedelskega orodja in livarne na Muti. Ustanovila se je stanovanjska zadruga Tovarne Muta – zadruga z omejenim jamstvom. Imela je svoj združni svet in pravila, kot jih je zahteval Zakon o stanovanjskih zadrugah. Predsednik zadruga je bil Alojz Rožej – direktor podjetja, njegov pomočnik in glavni organizator raznih akcij in urejanja papirjev je bil Nado Zadnikar – Boris (partizansko ime), šef splošnega sektorja v Tovarni Muta. Finančne zadeve zadruga je urejala Marta Capl – pomočnica šefa financ. Jeseni leta 1963 smo potencialni graditelji podpisali pristopno izjavo za članstvo v zadrugi. Za skupno izgradnjo hiš v okviru stanovanjske zadruga se je odločilo sedem delavcev Tovarne Muta. Sprva smo želeli graditi na platoju na Flisovem – na desni strani ceste, ki gre proti Sp. Muti. Ker tam ni bilo izdelanega zazidalnega načrta, smo se odločili za gradnjo na Kosovem polju ob cesti, ki pelje na Gortino. Tukaj pa so bile predvidene le parcele v izmeri cca. 400 m². Zaposlili smo za spremembo velikosti zemljišča in dobili odobritev, da so današnje parcele velike cca. 600 m². Iskali smo načrte za enostanovanjsko hišo. Tako smo si v Dravogradu ogledali hiše, primerne našim željam. Prav take so bile zgrajene na levem bregu reke Drave, malo desno od mostu čez reko Dravo proti Kozjaku. Prvotnemu načrtu sta danes podobni le še dve hiši. Za gradnjo hiše v naši ulici so se odločile še štiri družine – dve za izgradnjo dvostanovanjske hiše na koncu ulice, ki je tako postala slepa ulica. Tekom leta 1964 smo pričeli z izgradnjo, eni bolj, drugi manj intenzivno. Kot članom stanovanjske zadruga nam je bil odobren tudi dolgoročni kredit iz Stanovanjskega sklada Občine Radlje ob Dravi in Tovarne Muta. Samo pa smo morali izdelati tudi finančni načrt o koriščenju sredstev in lastnem vložku. Združni svet je nato odobril višino zneska porabe kredita in tudi rok porabe. V ulici ni bilo ne vode in ne elektrike. Tako se je večina vode dovažala, nekaj nam jo je odstopila družina Štruc (Simon), dela pa so se izvajala ročno, brez vsakega mešalca ... Konec junija 1965 nas je doletela še devalvacija takratnega dinarja, tudi cene materialov so se spremenile v našo škodo.

Prva družina se je v novo hišo vselila 21. oktobra 1966, čeprav je bila hiša še brez elektrike, naslednje tri družine so se vselile konec leta 1966. Preostali smo se vseljevali v letih od 1967 do 1969. Tako se je zadnja družina v novo hišo vselila avgusta 1969. Pripravili smo jim prigrizek sprejem s fanfarami in trakom, ki so ga morali prerezati, da so lahko prišli do svoje hiše.

Dela v ulici so se nadaljevala; tako smo poleti leta 1970 dobili asfalt, leta 1973 se je pričel organiziran prevoz odpadkov, v letih 1977 in 1978 pa izgraditev telefonskega omrežja.

V letu 1984 je Krajevna skupnost Muta pripravila poimenovanja

ulic. Naša ulica naj bi se imenovala Vomerjeva ulica. Stanovalci ulice se s tem nismo strinjali; tako je mladina sestavila peticijo s predlogom Borisova ulica, na katero so se podpisali prav vsi stanovalci ulice. Predlagano ime se je oblikovalo po partizanskem imenu prebivalca ulice, ki je v ulici prvi umrl; imel je največ zaslug za izgraditev ulice, pa žal ni dočakal niti asfalta. Tako je bil naš predlog potrjen s sklepom geodetske uprave in ulica od hišne številke 163 do 172 se je preimenovala v Borisovo ulico. Sama ulica je zaprta in se ne more povečati.

Ulica je v letih 1986 in 1987 pridobila kabelsko televizijo, leta 1994 je bil položen glavni kanal za kanalizacijo, leta 2013 se je obnovil obstoječ vodovod (zamenjava salonitnih cevi), posodobil se je električni vod in položil plinovod. Dve hiši v ulici imata nove lastnike. Prvotna oblika hiš se je v pol stoletja tudi precej spremenila.

Vselitev zadnje družine na Borisovo ulico, 1969

V teh 50 oziroma 53 letih od prve vselitve smo se žal poslovili od 19 sosedov, eni so se odselili, drugi priselili. Tako nas je bilo v oktobru 2019 39 prebivalcev, ki mirno in zadovoljno živimo na Muti.

Albina URNAUT

PRAZNOVALI SMO

Na sam god sv. Simona in Jude Tadeja, zavetnika perniške cerkve, smo farani praznovali častitljivo 650. obletnico cerkve in 25 let delovanja cerkvenega pevskega zbora Pernice.

Ob tej priložnosti smo se Perničani z izbrano pesmijo in veliko hvaležnostjo v srcu poklonili vsem generacijam, ki so skrbele in skrbijo za to cerkev, in vsem tistim, ki z veseljem prihajajo vanjo ter tako ohranjajo naš božji hram in pesem tudi za naše zanamce.

Pred 25 leti smo skupaj s takratnimi ključarji Pernic (Rebernikovi in Lipnikovi) ter duhovnikoma g. Antonom Šerugo in g. Jožetom

DESETA NOČ ČAROVNIC

Pevski zbor Pernice

Bergincem ustanovili mali zborček pod vodstvom organista in pevovodje g. Rudija Kereca. Ta je kot skrben mentor svoje dragoceno znanje in izkušnje prinesel na Klavdijo Frajdl in kasnejšo organistko Simono Šantl (Galer). Letos pa mineva že 10 let uspešnega orgljanja Natalije Palko. Naš zbor združuje različne generacije ter s ponosom nadaljuje kulturno dediščino, ki so jo ustvarjale generacije naših prednikov. Lahko bi rekli, da je petje na koru privilegij. Naša pevsko druženja so prijetna, delovna, a hkrati sproščena.

V naši župniji in za nas na Pernicah pa že 10 let mašuje župnik g. Marko Drevenšek. Iz srca se mu zahvaljujemo za vso izkazano podporo cerkvenemu petju, opravljeno delo župnika, za bogoslužja v cerkvi in za pridige, ki se nas dotaknejo. HVALA.

Marina GALER, pevka

BODIMO PONOSNI NA SVOJE KORENINE

V dneh, ko to pišem, praznujemo dan Rudolfa Maistra, v dneh, ko boste to brali, pa bomo praznovali dan samostojnosti in enotnosti. Prav zares, po božiču, na dan sv. Štefana, se spominjamo slovesne razglasitve rezultatov plebiscita, ko smo se Slovenci presenetljivo enotno odločili za samostojno državo, čeprav danes ta praznik odide mimogrede, v božično-novoletnem blišču po vzoru ameriških praznovanj, praznik Rudolfa Maistra pa je še bolj neopazen. V naši sredini neredko slišimo koga, ki se ob ta praznik obregne z opazko, češ zakaj tako častimo tega Maistra, ko pa bi lahko danes dosti bolje živeli, če bi bili v Avstriji. Ob teh besedah me zaboli srce. Pomislim na številna ponižanja in krivice, ki so jih zaradi svoje narodnosti pretrpeli naši rojaki v zamejstvu na avstrijskem Koroškem, v Porabju ali v Beneški Sloveniji. Ali danes v resnici šteje le še višji življenjski standard? Bodimo ponosni na svoje korenine.

mag. Majda M. LESJAK

Na zasebnem dvorišču družine Špegelj ob Gortinski cesti na Muti se je 31. oktobra odvijala 10. noč čarovnic. Minilo je torej deset let od prvega nastopanja čarovnic, spremljevalcev in spremljevalk na povabilo Nataše Špegelj ter 12 otrok njihove razširjene družine.

Na Muti so desetič zapored predstavili noč čarovnic

Na letošnji čarovniški noči je sodelovalo okrog 30 nastopajočih v kostumih čarovnic, duhcev, vampirjev, pajkov ... Prireditev si je ogledalo še enkrat toliko staršev, ki očitno podpirajo ta dogodek. Prisotni so bili presenečeni nad obiskom prave čarovnice, ki je prinesla bonbone, čokoladne kolačke, čarovniške zvarke. Zabava je bila živahna. Rade volje so zaplesali. Nepričakovano so bili nastopajoči in njihovi spremljevalci deležni pogostitve.

Ko se je stemnilo, so prižgali ogenj in na grmadi zažgali čarovnico. Zaplesali so tudi čarovniški ples.

Hinko JERČIČ

OBISK PRI 99-LETNIKU IVANU KNEZU

Polni pričakovanj smo se udeležili srečanja z našim najstarejšim članom Lovske družine Muta, Ivanom Knezom, ki je 22. 10. 2019 praznoval svoj 99. rojstni dan. Lovski tovariš Ivan je najstarejši član v Koroški lovski zvezi in je med štirimi najstarejšimi v Lovski zvezi Slovenije, njen član je že 73 let.

Za sredo, 23. 10. 2019, se je tričlanska delegacija LD Muta (Ernest Peruš, Dali Cvar in Jože Meh), ki se ji je pridružil predsednik Koroške lovske zveze, lovski tovariš Janez Švab, najavila na obisk v Slovenski Bistrici, kjer zadnja leta domuje naš Ivan.

Našega obiska je bil zelo vesel, hotel je zvedeti vse novosti iz domačega kraja. Kljub poškodbi, ki jo doživel pred kratkim, smo srečali vedrega, vedno nasmejanega in hudomušnega Ivana. Ob pristrčnem sprejemu smo slavljenca nazdravili ter mu izrekli iskrene čestitke – z željo, da bi mu zdravje še naprej služilo in da nazdravimo ob njegovi 100-letnici.

Jože MEH,
starešina LD Muta

ADAM HERBERT (1940–2019)

Pred leti je prinašal mleko na Muto in tudi na Šolsko ulico. Posedel je ob kavici in smo klepetali. Rad je pripovedoval in se spominjal tistih prvih otroških let, ki jih je preživel v mlinu na Spodnji Muti. Nekdanji valjni mlin, kasneje kinodvorana s stanovanji za delavce – še stoji, vendar je danes brez prebivalcev. Od tam je odhajal v šolo, kasneje v srednjo obrtno šolo na Muti. V Livarni Muta se je izučil za livarja.

Leta 1957 se je s skupino tabornikov Odreda Bistrega potoka Muta odpravil na II. zlet tabornikov Jugoslavije na Palah, blizu Sarajeva v Bosni in Hercegovni. Hodil je pomagat postavljati šotore v Verudelo pri Pulju, kjer je bil tabor Društva prijateljev mladine Občine Radlje. Zgodaj, že leta 1956, se je vključil v industrijsko gasilsko društvo. Tu je napredoval in postal gasilski častnik II. stopnje. Aktivno je sodeloval pri izgradnji novega gasilskega doma. Za 60 let dela v gasilstvu mu je Prostovoljno gasilsko društvo Muta podelilo spominsko značko. S strani Gasilske zveze Slovenije je prejel visoko odlikovanje, gasilsko plamenico II. stopnje. Še lansko leto je sodeloval v sprevedu, ko so gasilci na Florjanovo nedeljo odšli k sv. maši.

Poročil se je na kmetijo Grubelnik na Sv. Primožu nad Muto, kjer si je ustvaril srečno družino. Od tu je vse do svoje upokojitve leta 1994 odhajal na delo v Livarno Vuzenica. Z vestnim delom livarja, strokovnjaka, je napredoval do livarskega mojstra in delovodje. Najhuje je bilo pozimi, ko so bile planinske ceste slabo prevozne. Postal je pol delavec, pol kmet, kot mnogi drugi, ki so s teh hribovij že od nekdaj odhajali na delo v dolino, v tovarno na Muti, da bi si ob težavnem delu malo izboljšali svoj življenjski standard. Doletela ga je tudi nesreča, ko mu je pogorelo gospodarsko poslopje. Zahvaljujoč soseski, dobrim sosedom, so zgradili novo, še lepše poslopje.

Dolga leta je bil tudi cerkveni ključar cerkvice sv. Primoža. Velik zalogaj je bila obnova lesene kritine za cerkvico in seveda tekoče vzdrževanje, ki pa sta jo z ženo Betko skrbno varovala in pisala kroniko. Po upokojitvi se je včlanil v društvo upokojencev in Društvo invalidov Muta, kjer je bil tudi aktiven član odborov in poverjenik ter skrbel za povezavo upokojencev in invalidov z društvoma. Za svoje dolgoletno delo v društvih je prejel več priznanj in pohval. Bil je predvojna generacija (1940). Leta 1990 je bil član odbora, ki je pripravil srečanje te generacije. Bogatega, nepozabnega druženja se je udeležilo nad 60 jubilarov. To so ponavljali na vsakih deset let. Žal, na Florjanovo soboto, 4. maja letos je preminil v bolnišnici v Topolšici. Ohranili ga bomo v bomo v lepem spominu.

Ludvik JERČIČ

OBNOVLJENI OLTAR SV. FLORJANA

Na praznik sv. Marjete, 20. 7. 2019, je g. dekan dr. Ivan Rojnik blagoslovil obnovljeni stranski oltar sv. Florjana. Strokovnjaki ga datirajo v sredo 17. stol., kar pomeni, da je bil v cerkvi že pred predelavo cerkve v sedanjo obliko (konec 17. stol.). Za pomoč se iskreno zahvaljujemo PGD Muta in Občini Muta.

Obnovljen Florjanov oltar v župnijski cerkvi sv. Marjete

SREČANJE ZAKONSKIH JUBILANTOV, 29. 9. 2019

Srečanje zakonskih jubilarov je vsakoletna septembrska stalnica naše župnije. Pripravijo jo člani župnijskega pastoralnega sveta. Tudi letos se ga je udeležilo dobrih 30 parov. Pridružila sta se nam zakonca Kričej iz Selnice ob Dravi, ki sta pripovedovala o svojem zakonu.

Marko DREVENŠEK

Srečanje zakonskih jubilentov 2019

ROMANJE SODELAVCEV KARITAS NA MUTO

»Sad ljubezni je služenje« – pod navedenim geslom sv. Matere Terezije iz Kalkute so se sodelavke in sodelavci, prostovoljke in prostovoljci Nadškofijske Karitas Maribor že 9. podali na pot, na tradicionalno romanje Karitas. Tokrat k sv. Marjeti na Muto in k sv. Nikolaju v Vuzenico.

Skoraj 350 romarjev je z nadškofom Alojzijem Cviklom, predsednikom Brankom Mačkom in generalnim tajnikom Darkom Bračunom razmišljalo in poglabljalo odločitev poslanstva ljubezni.

Na Muti smo romarje sprejeli sodelavci Župnijske Karitas Muta. Ob pomoči naših sodelavcev ter sodelavcev ŽK Trbonje in Radlje, članov Prostovoljnega gasilskega društva Muta, društva upokojencev, Društva invalidov Muta ter ob donaciji Občine Muta, podjetij Pekarna Sezam in Abrasiv Muta ter Foto Anke smo vse prijazno pogostili. Sledila je slovesna sveta maša in skupinsko fotografiranje, nato pa smo se peš odpravili do rotunde na Sp. Muti. Od tam smo se odpeljali v Vuzenico, kjer se je srečanje nadaljevalo.

Iskrena hvala vsem sodelujočim in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali.

Lojzka GERHOLD

Romanje prostovoljcev Karitasa 2019

TURISTIČNO DRUŠTVO MUTA

Náša občina ima bogato kulturno dediščino in naravne znamenitosti, kar nam nudi veliko priložnosti za razvoj turizma. Skromna ekipa članov turističnega društva že peto leto korak za korakom načrtuje in izvoja aktivnosti s področja turizma, kulture, zabave in povezovanja različnih deležnikov v občini in tudi drugih turističnih ponudnikov po Sloveniji. V letu 2019 smo organizirali številne prireditve, ki se iz leta v leto nadgrajujejo.

PUSTOVANJE 2019

V mesecu marcu smo na pustno soboto v centru Mute priredili pustovanje, katerega so se najbolj razveselili najmlajši, ki so z izvirnimi maskami zaplesali pustni ples v amfiteatru pred občino. Za popestritev programa so poskrbeli Kmečka godba Pernice, Osnovna šola Muta in maškare.

Pustovanje pred občinsko stavbo in na amfiteatru

GOLAŽJADA NA GORTINI

V sklopu prireditev občinskega praznika je na Gortini potekala golažjada s tekmovanjem v kuhanju divjačinskega golaža. Turistično društvo je sodelovalo tudi na tej prireditvi.

Golažjada

VELIKA NOČ

Turistično društvo rado poskrbi za urejenost našega kraja, zato so tudi ob velikonočnem času Muto krasili velikonočni okraski.

Velikonočna dekoracija

VALENTINOV KONCERT S PRIMORSKIMI FANTI IN DUNJO VRHOVNIK

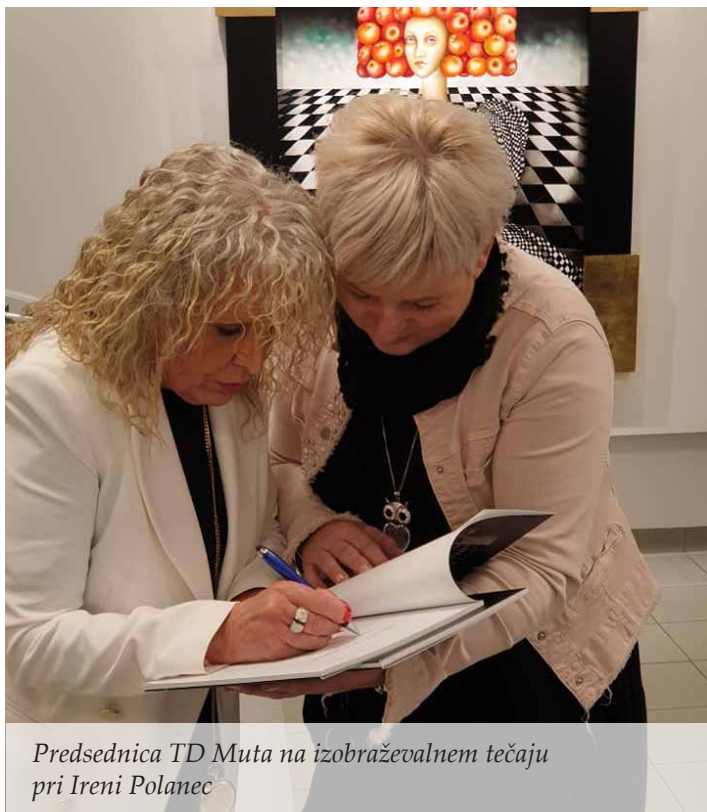
V februarju smo v času valentinovega s primorskega konca povabili ansambel Primorski fantje, ki so nam skupaj z Dunjo Vrhovnik priredili lep romantičen koncert. Gostom s Primorske smo z veseljem prikazali našo turistično ponudbo in od njih prejeli povabilo v njihove kraje, kar smo uresničili izletom v mesecu maju.

Nastop Dunje Vrhovnik na valentinovem koncertu

POSLIKAVA OBRAZA

Priznana slikarka, gospa Irena Polanec, je predsednico našega društva, Otico Paradiž, povabila na izobraževalni tečaj za poslikavo obraza. Od takrat članice društva na prireditvah s poslikavo razveseljujejo najmlajše.

Predsednica TD Muta na izobraževalnem tečaju pri Ireni Polanec

25. OBČINSKI PRAZNIK

Občina Muta letos praznuje 25 let nastanka občine. Turistično društvo je aktivno sodelovalo pri pripravi in izvedbi 25. občinskega praznika. Podobno kot v lanskem letu smo tudi letos izvedli likovno kolonijo, kateri so se poleg slikarjev pridružili tudi kiparji, ki so v bistriški dolini iz domačega lesa ustvarili kipe svete družine iz Betlehema. Umetniški izdelki bodo v decembru krasili božično vas.

Umetniki z ustvarjenimi kipi

V času likovne kolonije smo na Muti gostili tudi deset priznanih slikarjev, ki so ustvarili prelepa umetniška dela z motivi iz naših krajev in drugimi umetniškimi motivi, ki so jih umetniki izbrali sami.

Nedeljsko popoldne

V turističnem društvu smo poskrbeli tudi za zaključek občinskega praznika. Nedeljsko popoldne smo popestrili s stojnicami domačih društev in turističnih ponudnikov. Nastopile so plesne in folklorne skupine. Za najmlajše je poskrbela Alenka Kolman s Super krili na obisku.

TURISTIČNI IZLET

V mesecu maju je turistično društvo organiziralo izlet za člane društva. Ogledali smo si Postojnsko jamo ter kraja Izolo in Koper. Popestritev izleta je bila tudi vožnja z ribiško ladjo.

Izletniška skupinska fotografija

DAN ŽENA

Ob dnevu žena smo se skupaj s predstavniki Občine Muta in županom spomnili na naše žene, matere in dekleta. Zanje smo v goste povabili igralsko skupino Kimperk teater, ki je s svojim talentom za igranje popestrila praznični popoldan.

Predstava v avli OŠ Muta je bila odlično obiskana

ELVIS DAN

Turistično društvo Muta v jesenskem času pripravi prireditev, ki obeleži poseben dan, dogodek ali spomin na osebo. Letos smo priredili Elvis dan, ki je bil posvečen spominu na legendarnega pevca Elvisa Presleya. Na prireditvi smo povabili grofa in grofico iz Štatenberga, ki sta nam skupaj z grajsko gospodo in postavitojico grajskega dvorišča pred občino pričarala pravo nostalgijo. Na prireditvi smo povabili tudi ansambel Johnny & Tex band, plesni skupini Smaragdne oči in Zaverske dečve, Koroško konjenico, VDC Muta, tabornike z Mute in Knjižnico Radlje – Muta. Članice našega društva so poskrbele za palačinke, za kokice in sladkorno peno so poskrbeli grajski gospodje iz Štatenberga, za brezplačno malico pa je poskrbel naš gostinski ponudnik picerija Zajnadler.

Elvis dan

LIKOVNA RAZSTAVA

Vse naše prireditve v letu 2019 so pustile svoj pečat v občini, posebej pa smo v turističnem društvu ponosni na likovno kolonijo, ki smo jo v oktobru zaključili z izdajo kataloga in likovno razstavo v lepem ambientu večnamenske dvorane. Poleg razstave umetniških slik so naš kulturni program popestrili nastopajoči učenci glasbene šole ter glasbena gosta Alenka Gotar in Anže Šuštar.

Sodelujoči umetniki 2. likovne kolonije

JESENSKA DOŽIVETJA

Turistično društvo in Občina Muta sta v oktobru na skupni prireditvi združila turistične kmetije, kmete, društva, glasbenike in podjetja v Jesenska doživetja.

Za kulturni program in predstavitev so poskrbeli: Pihalni orkester Muta, Kmečka godba Pernice, Aktiv kmečkih žena, društvo Lepa dolina, Alenka Gotar in Anže Šuštar, učenci OŠ Muta, plesne skupine VDC Muta, Vuhred in Šentanel, Šajke, Smaragdne oči, Struc Muta, d. o. o., in PGD Muta. Sovpadala pa je tudi 20. obletnica kmečke tržnice Muta, ki je bila letos obnovljena.

ADVENTNI VENEC

V času adventa Turistično društvo Muta poskrbi za postavitev velikega adventnega venca pred občinsko stavbo. Vsako nedeljo do božiča se prižge luč na vencu.

Adventni venec pred občinsko stavbo

IZLET V LUKOVICO IN ZALOG

V novembru smo organizirali izlet v Šentvid pri Lukovici, kjer nas je sprejelo društvo Skrinjca – društvo za ohranjanje in ožioljanje kulturne dediščine. Ogledali smo si grad Brdo pri Lukovici, Gradiško jezero in dvorec Rus, kjer so nam postregli z domačo kulinariko.

Pot smo nadaljevali do Zaloga pri Ljubljani, kjer nas je sprejelo kulturno in zgodovinsko društvo Rusalka. Ogledali smo si sotočje treh rek, kraj Podgrad pri Ljubljani, turistično kmetijo pri Lazarju in novi Center Zalog. Z obema gostujočima društvoma smo se dogovorili, da bomo na področju turizma in ohranjanja kulturne dediščine sodelovali tudi v bodoče.

BOŽIČNA VAS

Postavitev Božične vasi je za turistično društvo najzahtevnejša prireditev, ki zahteva veliko fizičnih priprav in organizacijsko traja ves december, vse do 6. januarja prihodnjega leta. Vas se vsako leto nadgrajuje z dodatnimi motivi in programom prireditev. Tudi letos bo prireditev Božična vas prinesla določene novosti, ki pa jih boste opazili, ko jo boste obiskali.

Jaslice v božični vasi na Muti

Ko se ozremo nazaj, skoraj ne moremo verjeti, da je skromni ekipi turističnega društva v letu 2019 uspelo izpeljati 14 prireditev. Vsaka je zahtevala določen čas za pripravo in izvedbo, nastali so materialni in drugi stroški, ki jih velikokrat ni enostavno pokriti. Za pomoč se zahvaljujemo vsem sponzorjem in Občini Muta z županom g. Mirkom Vošnerjem, ki nas podpira in nam pomaga uresničiti naše zamisli. Hvala vam, dragi obiskovalci naših prireditev, ki ste plačilo za naše delo in nam z vašim številčnim obiskom sporočate, da gremo v pravo smer. Veseli smo, da lahko z vami delimo družabnost, povezovanje, zabavo in s tem naredimo našo občino lepšo in prijaznejšo.

Rudi KOLEŽNIK

PGD MUTA – MLADINA

Mladi gasilci

Napočil je čas, ko smo našo gasilsko mladino malo razvajali v zameno za ves njihov trud, ki so ga vložili v vsa tekmovanja, kjer so dosegli dobre rezultate in več kot očitno tudi zelo uživali. Otroke smo v mesecu juniju peljali na letovanje na Debeli rtič, ki je trajalo štiri dni. Nameščeni smo bili v Mladinskem domu Veverička. Poleg obilice kopanja v morju in v bazenu ob morju ter raznih športnih aktivnosti smo počeli še marsikaj zanimivega. En dan smo izkoristili za to, da smo se z ladjico odpravili do Kopra ter se sprehodili po koprskih ulicah, bilo je izjemno. Ogledali smo si tudi mediteranski park, pri čemer so otroci izvedeli marsikaj poučnega in zanimivega. Naše pionirke so celo nastopile na tekmovanju »Pokaži, kaj znaš«, kjer so ob glasbi »Gasilci smo« zaplesale in zakorakale ter s tem pozele velik aplavz in dosegle visoke točke, zraven pa smo se vsi neizmerno zabavali. Za otroke še posebej navdušujoč pa je bil lov za zakladom. Za zaključek letovanja so se otroci zvečer sprehodili po temačnih vinogradih v soju gasilskih lučk, ki so si jih predhodno iz servietne tehnike izdelali sami. Od otrok smo prejeli same pozitivne odzive in že komaj čakamo na naslednje dogodivščine.

Ker pa otroci radi tekmujejo, so se že v avgustu udeležili regijskega tekmovanja v orientaciji v Mežici. Kljub nekoliko slabšim

Sproščeno vzdušje

rezultatom in težki konkurenci so bili otroci izjemno navdušeni. To je bilo zanje nekaj novega, zanimivega in zopet so si nabrali ogromno lepih in zabavnih spominov. V septembru je sledilo še regijsko tekmovanje pionirk v Črni na Koroškem, kjer so dosegle 6. mesto. Čestitke otrokom in mentorjem.

Počasi pa se bomo pričeli pripravljati še na praznični čas, da bomo lahko v času božiča zopet nekaj pripravili za naše najbližje, ki nas venomer podpirajo pri tekmovanjih. Morda bo to igra, kakšen pevski nastop ... kdo ve, bomo videli.

Veronika VIMER,
predsednica gasilske mladine PGD Muta

TABORNIŠKA PRAVLJICA NA PERNICAH

Taborništvo, kot pravijo, je šola za življenje. To lahko potrdimo, saj se ravno pri tabornikih kaže, koliko so mladi sposobni narediti. Govorimo o mladih, ki so stari 14, 15, 16 let. Le zaupanje, motiviranje in dober odnos so potrebni za to. Tako smo letos na taboru poleg starih sabelj, ki so vodništva že dobro vajeni, uvedli mlade tabornike, ki so kot pomočniki v vodu pomagali izpeljati program. Zaupamo lahko, da je bil to eden lepših in najbolj sproščenih taborov, ki smo jih preživeli na Pernicah.

Druženje tabornikov z Mute in Dravograda

Postelje in štiri stene smo med 14. in 18. avgustom zamenjali za šotor, blazino, oblačila iz nahrbtnika, tuširanje v naravi in nebo, polno zvezd ter utrinkov. Na tabor smo povabili člane z Mute in tudi člane iz čete Dravograd, kar je bila odlična kombinacija, saj smo postali eno. Taborniške dejavnosti, kot so postavljanje ognja, lokostrelstvo, vezanje vozlov, smo popestrili s športnimi in štafetnimi igrami ter obiskom Planinskega društva Bricnik, ki nam je pripravilo zipline. Za mnoge je bila to prva izkušnja. Ko si gledal od spodaj, si mislil, saj to ni nič – ta kratka razdalja in tudi visoko ni. Ko pa prispeš na vrh, kjer se je potrebno pripeti in spustiti navzdol, hitro spremeniš mnenje. Nervoza, neprijeten občutek, adrenalin ... Po prvem metru pa ugotoviš, da je nekaj najlepšega, ko se lahko skozi gozd, svež zrak in čudovito naravo spustiš po vrvi in lebdiš v objemu dreves. To je nekaj, kar bi zagotovo še ponovill-a, so zatrjevali prav vsi mladi taborniki. Pa tudi starejši so se strinjali.

Nekega popoldneva smo tabornike razporedili v mešane skupine. Povedali smo, da bodo tekmovali v kuhanju golaža. Pa ne tako kot doma: štedilnik, lonec, material in mama, ki kuha. Zakuriti bo potrebno ogenj, po receptu pripraviti material in kuhati v kotlu nad ognjem. Vsaka skupina je dobila sestavine za golaž ter sestavine za twister – kruh, navit na palico in spečen nad ognjem oz. žerjavico. Naj vam zaupam, da je nastala prava zabava za mlade in stare tabornike. Potrebno je bilo nabrati material za ogenj, ga zakuriti, pripraviti kurišče ter kuhati na primerni temperaturi. Sami so si mladi taborniki pripravili twister in ga spekli. Tekmovanje v kuhanju golaža je bilo za vse skupine zelo uspešno, saj so si sami pričarali odlično jed, katere je na koncu celo zmanjkalo.

Pravih taborov pa seveda ni brez večerov ob ognju, nočnih straž in poroke ter krsta. Čarobni večeri ob ognju in petju še bolj povezujejo tabornike, ki na nočni straži krepijo svojo samozavest in premagovanje strahu pred neznanim. Zadnji večer pa sledijo poroke in krst. Hkrati pa je to večer, ko se zavedaš, da boš naslednji dan zapustil pravljico s taborniki in se vrnil v »normalno« življenje.

Ob taborniškem ognju

Tako je tudi za tabornike in tabornice napočil čas slovesa, vendar ne za dolgo, saj smo v septembru ponovno pričeli s srečanji in akcijami, ki jih nadaljujemo vse do naše naslednje nore taborniške dogodivoščine.

Anja VASILJEVIČ,
načelnica RBP Muta

OBISK PREDSTAVNIKOV PLANINSKEGA DRUŠTVA IZ LIPNICE V AVSTRIJI

V petek, 25. oktobra, smo planinci gostili predstavnike našega pobratenega društva – društva, s katerim sodelujemo že preko dvajset let. V tem času smo letno organizirali najmanj dva skupna izleta v naše in njihove gore in, pošteno povedano, na teh naših skupnih »vandranjih« marsikaj videli in doživeli. Sami se na marsikaterega od vrhov ne bi podali, z njimi in oni z nami pa imamo zagotovljeno vodstvo in se podajamo na pot brez skrbi, pa še oglednih tur nam ni potrebno izvajati. Cilje izbiramo ob vsakem koncu leta za naslednje leto.

Poleg izletov smo aktivni tudi na področju sodelovanja upravnih odborov obeh društev. Enkrat letno se dobivamo izmenično – enkrat pri njih, drugič pri nas. Letos je bilo gostitelj naše društvo. Z gospodom županom smo se dogovorili, da jim razkažemo prenočljeno stavbo Kienhofen in novo urejene občinske prostore. Lepo nas je sprejel in nam v mali sejni sobi predstavil občino od nastanka v letu 1995 pa vse do današnjih dni. Za prevod v nemščino je poskrbela Angelca Mrak.

Po predstavitvi sta nas presenetila s skrbno pripravljeno malico, nakar smo se odpravili na Spodnjo Muto na ogled rotunde sv. Janeza Krstnika. Gostje so si jo ob izčrpnih razlagi v nemškem jeziku z zanimanjem ogledali. Sledila je večerja v gostišču Luršak, ki jo je zanje pripravilo naše društvo. Ob prijetnem klepetu, izmenjavi izkušenj in načrtih za prihodnje leto smo se zadržali do večernih ur. Zanimivo, da imamo v društvih enake težave. Oboji smo

Predsednici PD Leibnitz in PD Muta pri županu

Na ogledu Rotunde sv. Janeza Krstnika

dokaj uspešni pri pridobivanju novih članov od vrtca do osnovne šole, kakor tudi pri starejših. Manjka pa nam srednjega »kadra«, problem je tudi pri vodnikih, ki postajamo vse starejši, mlajši pa se za opravljanje tečaja vodnika le stežka odločijo.

Za naslednje leto načrtujemo skupni izlet najprej na vrh, imenovan TAC Spitze, z izhodiščem na sedlu Präbichl med Leobnom in Donawitzem v Avstriji. Prejeli smo tudi vabilo, da si lahko ogledamo in koristimo novo zgrajeno in opremljeno dvorano s plezalno steno v Leibnitzu.

Pri nas pa bomo z njihovim društvom jeseni obiskali Lovrenška jezera ter se podali na letos odprto Pot med krošnjami na Rogli. V septembru se bomo podali še na druženje planincev z obeh strani meje pri cerkvi sv. Pankracija. Tam se srečamo še s planinci iz Eibiswalda, Deutschlandsberga ter našimi iz Ožbalta in Radelj. To medsebojno druženje nameravamo še krepiti, kar je v svojem govoru pozdravil tudi naš župan, ki tak način dela spodbuja in podpira.

Ernest PREGLAV

DELOVNA AKCIJA – MUTA 2019

V mesecu oktobru, natančneje 19. 10. 2019, smo bili v organizaciji Občine Muta povabljeni, da skupaj z mladinskim društvom Lepa dolina sodelujemo pri čistilni akciji »OČISTIMO OKOLICO KARAVLE« v Bistriškem jarku. Vabilu smo se veselo odzvali ter se aktivno vključili v pripravo delovne akcije. Te se nas je udeležilo sedem članov in trije domačini, večji motornih žag. Brigadirji smo pokosili ter vso travo in odžagane veje znosili na kupe, ki so jih naknadno odstranili. Z delom smo pričeli ob 9. uri. Tako smo delno očistili okolico, zavedamo pa se, da še zdaleč ni počiščeno, kot si vsi želimo, zato se veselimo ponovnega sodelovanja s prekrasnimi domačini Lepe doline in upravo Občine Muta, da še postorimo, kar je v naši moči.

Čistilna akcija Karavle

Kot pravi župan g. Mirko Vošner, je vsak začetek pomemben in mi smo, upam, upravičili njegovo zaupanje. Sami smo zelo ponosni na storjeno! Delovno akcijo smo zaključili ob 13.30 ter odšli na zbirno mesto, kjer nas je z malico pričakala ga. Poročnik Dragica z izletniške kmetije Orlič. Naslednje leto se ponovno vidimo! Veselimo se srečanja še z ostalimi, ki boste naslednjič našli čas, da se nam pridružite!
S spoštovanjem

**brigadirski
Z D R A V O!
Nenad LAUKO**

PROSTOVOLJNO DELO, BRIGADIRSTVO, SOLIDARNOST

Ko se rodiš, ti je ta orlina, poleg maternega jezika, ljubezni, spoštovanja, položena v zibelko in te navade nosiš s seboj skozi življenje. Vse premalo je govora o prostovoljstvu, čeprav je tega veliko, sploh pri nas na podeželju! Ni ga človeka, ki ni naredil kaj prostovoljnega. Veliko nas je, ki se pomena dobrih dejanj sploh ne zavedamo, saj imamo to »v krvi«, kot radi rečemo!

Spomnimo se, koliko kilometrov zemlje je bilo izkopane za vodovode, kanalizacije, ceste, pešpoti, koliko hiš, šol, hlevov ali škarp se je zgradilo, koliko igrišč, večnamenskih prostorov in to vse prostovoljno! Tega se spomnimo bežno, vendar z veseljem, ker smo to delali s ponosom in zadovoljstvom. Pozabljeno je oziroma se o tem ne govori, ker smo naučeni, da se ne smemo hvaliti. Hvaliti se ni naš namen, želimo samo, da bo TO nekje napisano in bo nekoč lahko kdo prebral, če bo želel, saj je vendar del nas, naše zgodovine in lahko smo ponosni na naša dejanja!

Brigadirje združuje prostovoljstvo

Letos je minilo trideset let, odkar smo zadnjič odšli na MDA. Žal smo se zaradi premalo prijavljenih združili z Dravogradom in Ravnanmi ter odšli na ZMDA Žasavje, v Hrastnik kot MDB Koroška, prej pa smo zastopali MDB XI. SNOUB Miloša Zidanška Radlje ob Dravi. Veliko je bilo brigadirj in brigadirjev iz občine Muta, ki so svojo prostovoljno poslanstvo ponesli širom takratne Jugoslavije; žal pa to vedo v večini le sami, veliko udeležencev je žal že pokojnih. V občini Muta sta potekali tudi dve delovni akciji, in sicer lokalna MDA na Pernicah leta 1980 ter leta 1983 Republiška MDA Kobansko z naseljem v OŠ Muta. Naša želja je, da bi ta doživetja delili z nami! Ravno zato ustanovljamo medobčinsko društvo brigadirji (MDB), ki bo združevalo vse brigadirke, brigadirje in podpornike iz UE Radlje ob Dravi. Tako te vabimo, da se nam pridružiš in nam zaupaš svojo zgodbo, pokažeš svoje spominke, da jih zapišemo, poslikamo in arhiviramo. Na podlagi zbranega bomo priredili razne razstave v vseh občinah ter izdali knjigo, kjer bo vse zapisano. Prostovoljstvo bomo poskušali prinesiti na mlajše rodove. Vse to pa nam je velik izziv in s tvojo pomočjo nam bo lažje!

Vse, ki imate svojo zgodbo in bi jo radi delili z nami, VABIMO, da nas kontaktirate na številko 031 648 305 (Nenad) ali se pozanimajte pri vašem sokrajanu Mihi Ulblu, ki vam bo dal vsa navodila. HVALA!

Čeprav nam želijo prostovoljstvo odvzeti, se nam tega ni potrebno bati, ker imamo to v sebi in pri nas bo živelo večno; IN PRAV JE TAKO! Torej, veselo na pomoč k sosеду ali sosedi!
S spoštovanjem

**brigadirski
Z D R A V O!
Nenad LAUKO**

MEDNARODNO PRVENSTVO VARAŽDINA V NAMIZNEM TENISU

Najboljši tekmovalci

Od petka, 8. novembra, do nedelje, 10. novembra, je v Varaždinu potekalo tradicionalno mednarodno prvenstvo v namiznem tenisu, ki se ga je udeležil tudi Namiznoteniški klub Muta. Kadetska ekipa NTK Muta v postavi Blaž Lapajne in Jure Kraker je postala zmagovalka turnirja in se domov vrnila z odličnimi rezultati, Blaž Lapajne pa je v posamezni konkurenci zasedel 5–8. mesto. ISKRENE ČESTITKE fantoma!

Kadetska ekipa

2. ODPRTI TURNIR REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ČLANE IN ČLANICE NA MUTI

NTK

V nedeljo, 10. novembra, je v športni dvorani na Muti Namiznoteniški klub Muta organiziral 2. OT Republike Slovenije za člane in članice. Turnirja se je udeležilo 71 najboljših igralcev in igralk v Sloveniji. Domači klub se je ponovno izkazal z vrhunsko organizacijo, kar nam je omogočila tudi nova pridobitev v športni dvorani – nove luči in strop. Tako smo ponovno pridobili odlične pogoje za namiznoteniška tekmovanja. Več o turnirju in rezultatih si lahko preberete na spletni strani Namiznoteniške zveze Slovenije info@ntzs.si. V mesecu januarju 2020 pa se na Muti obeta nov pomemben namiznoteniški dogodek, saj bo NTK Muta organizator ekipnega državnega prvenstva za kadete in kadetinje.

Damjan CVETKO

PROJEKT: OBČINA PO MERI INVALIDOV

ZDIS – Zveza delovnih invalidov Slovenije je pripravila projekt za pridobitev listine Občina po meri invalidov, v obravnavo pa ga je posredovalo Društvo invalidov Muta.

Občina Muta oz. župan g. Mirko Vošner se je odzval in sprejel našo pobudo ter pristopil k projektu za pridobitev listine Občina po meri invalidov. Tako smo se skupaj zavezali k izvedbi nadaljnjih korakov za uresničitev projekta, ki bo pripomogel k enakopravnosti in enakim možnostim za vse občane.

Muta po meri invalidov

Želimo, da se odpravijo nepotrebne ovire in da s tem omogočimo kvalitetno življenje v naši občini vsem občanom. Uresničitev tega projekta nam daje vzpodbudo za nadaljnje delo na obsežnem področju enakovrednega vključevanja invalidov v življenje in delo v naši lokalni skupnosti.

Janez TRATNIK,
predsednik DI Muta

FIDA MOJSTER JAKA

Kot smo zapisali v prejšnji številki Mučana, ima Društvo invalidov Muta res uspešne športnike, kar je znova dokazal izvorstni šahist Jaka Juvan.

O invalidskem svetovnem prvenstvu je zapisal: »Letos marca sem na državnem invalidskem prvenstvu Slovenije v Hrastniku osvojil naziv državnega prvaka med člani invalidi, s čimer sem si priboril nastop na svetovnem članskem prvenstvu invalidov na Slovaškem. Na prvenstvo sem se pripravljal celotno leto. Potekalo je od 28. junija do 7. julija. Na Slovaško smo prispeli že dan prej. Zelo me je presenetila izjemna infrastruktura, ki krepko presega merila mojega domačega okolja. Ružomberok je mesto s približno 28.000 prebivalci, premore zelo lep hotel, ki je tudi gostil naše prvenstvo. 28. 6. smo pričeli s tekmovanjem. V devetih partijah sem dosegel pet točk in pol, kar je na koncu zadoščalo za 13. mesto in za 3. mesto do 20 let. Zaradi uvrstitve med najboljše tri v starostni skupini do 20 let sem prejel naziv FIDE MOJSTRA, kar mi je v veliko spodbudo za nadaljnje delo.«

Da je uspeh našega junaka Jake še večji, potrjuje dejstvo, da je na to svetovno prvenstvo šel individualno v spremstvu mame Urške, brez spremstva trenerja, brez tehnične pomoči Šahovske

zveze Slovenije ali Zveze za šport invalidov Slovenije. Ostali tekmovalci so tekmovali pod pokroviteljstvom invalidskih zvez, dana jim je bila popolna podpora, tako da so se lahko osredotočili na samo tekmovanje. Društvo invalidov Muta je ponosno na zbrane donacije in se najlepše zahvaljuje vsem, ki ste darovali sredstva in omogočili nastop izorstnemu šahistu Jaki Juvanu.

Našega junaka je sprejel tudi župan Občine Muta Mirko Vošner, ki je obljubil, da bo skupaj z občinsko upravo, svetniki Občine Muta in Društvom invalidov Muta skušal najti način, da se Jaki omogoči tudi nastop na invalidskem svetovnem prvenstvu v Izraelu leta 2020.

Jaka z največjimi podporniki na sprejemu pri županu

Društvo invalidov Muta je z zbiranjem donacij znova dokazalo, da je glavna skrb društva pomagati sočloveku, predvsem pa invalidom.

Jože FREIDL

PLESNA SKUPINA SMARAGDNE OČI

Začetki plesne skupine Smaragdne oči, ki kot sekcija deluje v Kulturnem društvu Vuzenica in Kulturnem društvu Muta, segajo v leto 2007, ko so plesalke pričele s plesnimi vajami orientalskega plesa v aoli Osnovne šole Muta.

V letu 2015 so pričele vaditi pod mentorstvom Tatjane Sušek in svoj plesni repertoar obogatile s stiliziranimi plesi različnih narodov sveta: country, flamenko, ciganski ples, charleston, ruski ples, rock and roll ...

V letu 2018 so članice in član plesne skupine Smaragdne oči Lucija Bivošek, Marjeta Ledinek, Tanja Žigart, Simona Krajnc, Tatjana Krautberger, Tatjana Sušek, Renata Stermšnik, Valentina Rejavc, Jana Stermšnik, Nuša Hartman in Matjaž Jeznik izvedli 25 nastopov v naših domačih krajih. S plesno točko Charleston je skupina nastopila na International Dance Open Zagreb 2018, ki deluje pod okriljem W. F. F., in osvojila prvo mesto European Championship 2018. S tem si je plesna skupina Smaragdne oči zagotovila nastop na International Dance Competition – Prague Dance Open Praga 2018 in zasedla drugo mesto.

Plesni skupini je v veliko veselje, da lahko vse plesne delimo tudi z občani in občankami vseh občin, ki nas zelo dobro sprejmejo in nam velikokrat tudi povedo, da jim je bilo zelo všeč in »le tako naprej«. Tako dobimo spet nov zagon ali če hočete »krila«, da letimo pravim ciljem naproti.

Usklajene predstavnice plesne skupine Smaragdne oči

V letu 2019 smo si zastavili cilje, da še izboljšamo svoja plesna znanja, v skupino privabimo še kakšno plesalko in plesalca in da se udeležimo plesnega festivala v Dubrovniku, ki bo v mesecu septembru 2020. Ob tej priložnosti bi povabili vse, ki vas ples zanima in uživate v plesnih korakih, da se nam pridružite in zgodbo odplešete z nami.

Ob dobrotah

Plesna skupina vadi v prostorih Plesno-rekreacijskega kluba Harmonija vsak ponedeljek med 20.15 in 21.15. Vse informacije pa lahko dobite na tel. št. 041 430 341 (Renata) in 031 549 873 (Tatjana).

Ob prihajajočih božično-novoletnih praznikih vam želimo veliko zdravja, topline bližnjih, uživanja v stvarih, ki ji radi počnete, in sreče, ki naj vas spremlja povesod.

Plesna skupina Smaragdne oči

Vedno dobre volje ...

DRŽAVNO PRVENSTVO STARODOBNIH VOZIL NA KOROŠKEM, najbolj »mokra« prvenstvo starodobnikov

MM CLASSIC CLUB je že osmič zapored organiziral državno prvenstvo starodobnih vozil Slovenije. Prireditev je potekala v soboto, 22. 6., s pričetkom ob 10.00, ko se je na zanimivo traso podalo prvo vozilo. V izredno slabem vremenu je bila prireditev s solidnim številom udeležencev dobro izpeljana. Iz centra Mute smo se podali do bližnjega večjega parkirišča, kjer so bile izvedene preizkušnje v spretnostni vožnji. Do takrat je bilo vreme le oblačno, a se je malo pred Dravogradom začelo neurje. V močnih nalivih in vetru smo vožnjo nadaljevali do zanimive koroške vasice Libeliče, ki so zakladnica zgodovine. Stara pošta, trgovina in predvsem zanimiva kostnica so navduševale udeležence tekmovanja. Popolnoma premočeni motoristi smo skupaj z ostalimi po

Na startu pred občinsko stavbo

domačem prigrizku in pijači pot nadaljevali v našo severno sosedo Avstrijo ter se v Slovenijo vračali po drugi cesti; tako smo prispeli v osrčje Koroške, na Ravne na Koroškem. Tam je ponovno sledil postanek s kosilom. Takrat že premraženi smo se na Muto vračali preko Dravograda in zadnji del poti prevozili po isti poti kot na začetku. Zaključek prireditve s kosilom, razglasitvijo rezultatov ter podelitvijo priznanj je potekal v centru Mute – v lokalni Zajnadler. Kljub izredno slabemu vremenu ter močnim padavinam smo

Dobre volje kljub slabemu vremenu

bili udeleženci zadovoljni. Predsednik MM Classic Cluba Muta Franjo Maček je dodal še, da v vseh njegovih letih delovanja pri SVS še ni doživel prvenstva v takšnem naliivu.

Mateja MAZGAN

SVETOVNI DAN ČEBEL

KAKO BI IZGLEDAL SVET BREZ ČEBEL?

Na drugi svetovni dan čebel, 20. maja 2019, je v supermarketu Planet Tuš Celje potekal projekt Ohranimo čebele. Šlo je za organizacijsko zahteven projekt z zelo pomembnim sporočilom za širšo javnost – kako bi izgledal naš svet brez čebel?

Če kdo, smo ravno čebelarji tisti, ki se še predobro zavedamo, da so čebele nepogrešljivo del našega ekosistema in prehranske verige. Čebele kot oprasovalke skrbijo za pridelke sadja in zelenjave ter nenazadnje lepšajo podobo našega okolja s cvetočimi rastlinami. Njihova marljivost nam zagotavlja vsako tretjo žlico hrane, skrb za čebele pa je postala globalna naloga po spoznanju, da čebele na nekaterih območjih hitro izginjajo, s čimer velika območja ostajajo brez pomembnih oprasovalcev. Zato smo lahko še posebej ponosni, da je Generalna skupščina Organizacije združenih narodov 20.

decembra 2017 ravno na pobudo Slovenije in Čebelarke zveze Slovenije (ČZS) 20. maj razglasila za svetovni dan čebel.

Projekt Ohranimo čebele je vseslovenski projekt Rotaract klubov, katerega namen je ozaveščanje ljudi o pomenu čebel in njihovega oprasovanja. Pobudnik in glavni koordinator projekta je bil Rotaract klub Slovenj Gradec, pri sami izvedbi pa so aktivno sodelovali tudi prostovoljci iz Rotaract klubov Celje, Kranj, Velenje in Sevnica.

S tem projektom smo želeli potrošnikom z izpraznjenimi trgovskimi policami pokazati, kako bi izgledal svet brez čebel. Potrošniki tako na svetovni dan čebel na trgovskih policah trgovine Tuš v Celju niso našli sadja in zelenjave, ki je (posredno) odvisna od oprasovanja čebel. S tem smo vsakega kupca soočili s kruto resnico

naše eksistencialne odvisnosti od oprave rasti teh majhnih žuželk. Verjamemo, da se je ob pogledu na (relativno) prazne košare/zaboje sadja in zelenjave vsak potrošnik zdrzil in se vsaj malo zamislil.

Projekt Ohranimo čebele so podprle ČZS, trgovska veriga Tuš, agencija New Moment in Mestna občina Celje. ČZS nam je vseskozi nudila strokovno podporo, pri čemer gre posebna zahvala predsedniku g. Boštjanu Noču in g. Vladu Avguštinu. Tuš pa je v naši ideji prepoznal nekaj tistega več in z veseljem pristopil k projektu ter omogočil njegovo izvedbo.

Veseli smo, da je projekt odlično uspel, saj je bil odziv ljudi v Celju in slovenskih medijev izredno pozitiven. Neprecenljive ostajajo številne reakcije potrošnikov, ko so zagledali prazne košare/zaboje sadja in zelenjave – od popolnega začudenja, nemoči, presenečenja, ogorčenja, nekajkrat celo nejevolje, saj določenih izdelkov tisti dan pač ni bilo mogoče kupiti. Kljub vsemu pa smo pomirili tudi tiste redke nejevoljne potrošnike, ko smo jim pojasnili, za kaj gre in zakaj na trgovskih policah ni jabolk, hrušk, češenj, malin, kumar, paradižnika, paprike in še marsičesa drugega.

V trgovini so bile nameščene tudi skrite kamere, ki so snemale reakcije ljudi. S kamerami smo namreč želeli ujeti čim več pristnih in presenečenih odzivov ljudi, ki so prišli v trgovino in

Presenečenost nad praznimi zaboji

Prostovoljci projekta Ohranimo čebele

Zaboji, polni sadja

so pred sabo zagledali prazne košare/zaboje za sadje in zelenjavo. Posamezne kadre z najboljšimi reakcijami ljudi smo nato uporabili v promocijskem filmčku, ki v dobri minuti strne bistvo projekta. Filmček je bil deležen odličnega odziva, saj si ga je na različnih kanalih socialnih omrežij do sedaj ogledalo že več kot 100.000 ljudi. Posnetek je objavljen na Facebook strani ČZS in na YouTubu pod naslovom Kako bi izgledal svet brez čebel? (<https://www.youtube.com/watch?v=Z6BhwaLcxK4>).

Želimo si še nadaljnje »viralnosti« in prepoznavnosti tega videa, da ne bi bilo posameznika, ki se ne bi zavedal naše odvisnosti od oprave rasti čebel. Posnetek je namenjen promociji Slovenije in slovenskega čebelarstva, zato ga z veseljem in ponosom pokažimo družinskim članom, sorodnikom in prijateljem, tako v Sloveniji kot tudi v tujini. Naj nam bo vsem skupaj v ponos. Naj medi!

Matej VOŠNER,
vodja projekta Ohranimo čebele

Zanimiva reakcija kupca

KRISTALIZACIJA MEDU

Med je zelo cenjeno živilo in sladilo. V največji meri ga sestavljata enostavna sladkorja fruktoza in glukoza, v manjši meri pa tudi saharoza. Poleg sladkorjev med vsebuje še vodo, različne kisline, encime, aromatične snovi in ostale spojine, ki so koristne za delovanje človeškega organizma. Zaradi velike vsebnosti enostavnih sladkorjev, ki jih naše telo lažje izkoristi, in ostalih bioaktivnih snovi je med veliko bolj cenjeno sladilo v primerjavi z navadnim, belim, konzumnim sladkorjem, ki ga sestavlja le saharoza. Velikokrat se zgodi, da nam med, še preden ga porabimo, kristalizira v kozarcu. To pomeni, da se iz tekočega, viskoznega stanja spremeni v trdno v obliki drobnih kristalčkov. Žal še zmeraj veliko ljudi misli, da je kristaliziran med pokvarjen. Vendar temu ni tako. Kristalizacija medu je popolnoma naraven pojav, ki ne vpliva na kakovost medu in ne povzroča nobenih kemijskih sprememb v medu. V kolikor med kristalizira, ste lahko prepričani, da ste kupili naraven, kakovosten med, ki so ga pridelale čebele. Do pojava kristalizacije medu pride pri vseh vrstah medu. Hitrost pojava kristalizacije pa je odvisna od vrste medu in razmerja sladkorjev v njem. Tako med, ki ima večjo vsebnost fruktoze, ki je v vodi dobro topna, kristalizira počasneje (npr. akacijev, kostanjev med), medtem ko je kristalizacije hitrejša pri medu, ki vsebuje več glukoze, ki v vodi ni dobro topna (npr. cvetlični med). Kristaliziran med je v primerjavi s tekočim tudi za kakšen odtенок svetlejše barve.

Značilna lastnost medu je, da kristalizira. V preteklosti so ga imenovali tudi STRD.

Poleg vsebnosti in razmerja sladkorjev v medu na hitrost kristalizacije vplivajo tudi temperatura in čas skladiščenja, vsebnost vode v medu in prisotnost kristalizacijskih jeder. Kristalizacijo medu pospešuje shranjevanje medu na temperaturi med 10 in 18 °C, nižje temperature shranjevanja pa proces kristalizacije upočasnijo. Ravno tako med, ki vsebuje manjšo vsebnost vode, kristalizira hitreje v primerjavi z medom, ki vsebuje več vode. Velikokrat se lahko zgodi, da med kristalizira nepravilno. Govorimo sicer o napakah kristalizacije, vendar le-te na samo kakovost medu v največjem številu primerov nimajo prevelikega vpliva. Če imate doma v kozarcu kristaliziran med in so se po kozarcu pojavile bele lise, nikaner ne bodite zaskrbljeni. Takšna kristalizacija nastane v medu, ki ima zelo nizko vsebnost vode. Med kristalizacijska jedra se ujame zrak in površina postane bele barve (pojavu belih lis pravimo

»cvet«). Pojav »cveta« velja za znamenje kakovostnega medu, saj gre za med z zelo nizko vsebnostjo vode. Včasih se kristalizacija pojavi tudi v obliki razslojevanja. Nevarnost razslojevanja obstaja predvsem pri medu, ki vsebuje visoko vsebnost vode (več kot 18 %), saj spodnji del medu kristalizira, zgornji pa ostane tekoč. V tekočem delu je tako povečana vsebnost vode, kar predstavlja idealno okolje za razvoj kvasovk, ki lahko povzročijo fermentacijo medu.

Za domačo uporabo medu se priporoča, da ga utekočinite v vodni kopeli na največ 40 °C. Če je temperatura utekočinjanja previsoka, se v medu poškodujejo ali celo uničijo toplotno občutljive sestavine, kot so encimi, hormoni in toplotno občutljivi vitamini. Biološka vrednost medu je tako izgubljena in postane uporaben zgolj kot sladilo brez dodane vrednosti.

Da ohranite biološko vrednost medu, ga nikoli ne dajte v prevroč čaj.

Med pa ni uporaben le kot namaz na kruhu in sladilo v različnih napitkih, ampak se lahko uporablja pri pripravi tako zelenjavnih kot mesnih jedi, za pripravo različnih marinad in pekarskih ter mlečnih izdelkov. Med je slajši od sladkorja, zato se ga v receptih dodaja manj kot navadnega sladkorja, jedem pa podari bogato aromo. Priporočljivo je, da ga jedem dodajamo, kjer je mogoče, po toplotni obdelavi oz. da uporabimo nižje temperature peke.

Različne recepte za pripravo jedi iz medu najdete v elektronski knjižici Jedi z medom od tu in tam, ki je dosegljiva na spletni povezavi <http://www.czs.si/Upload/files/Jedi%20z%20medom%202019%20last.pdf>

V kolikor je med ustrezno skladiščen, je njegov rok uporabe zelo dolg. Priporoča se uživanje medu iz lokalnega, domačega okolja, saj ima takšen med za nas večjo biološko vrednost. S kristaliziranim medom ni popolnoma nič narobe, zato vas kristalizacija naj ne odvrne pri pokušanju in spoznavanju pestrosti okusov slovenskega medu.

Nataša LILEK, ČZS,
svetovalka za zagotavljanje varne hrane

ZDRAVSTVENO STANJE IN UMRLJIVOST

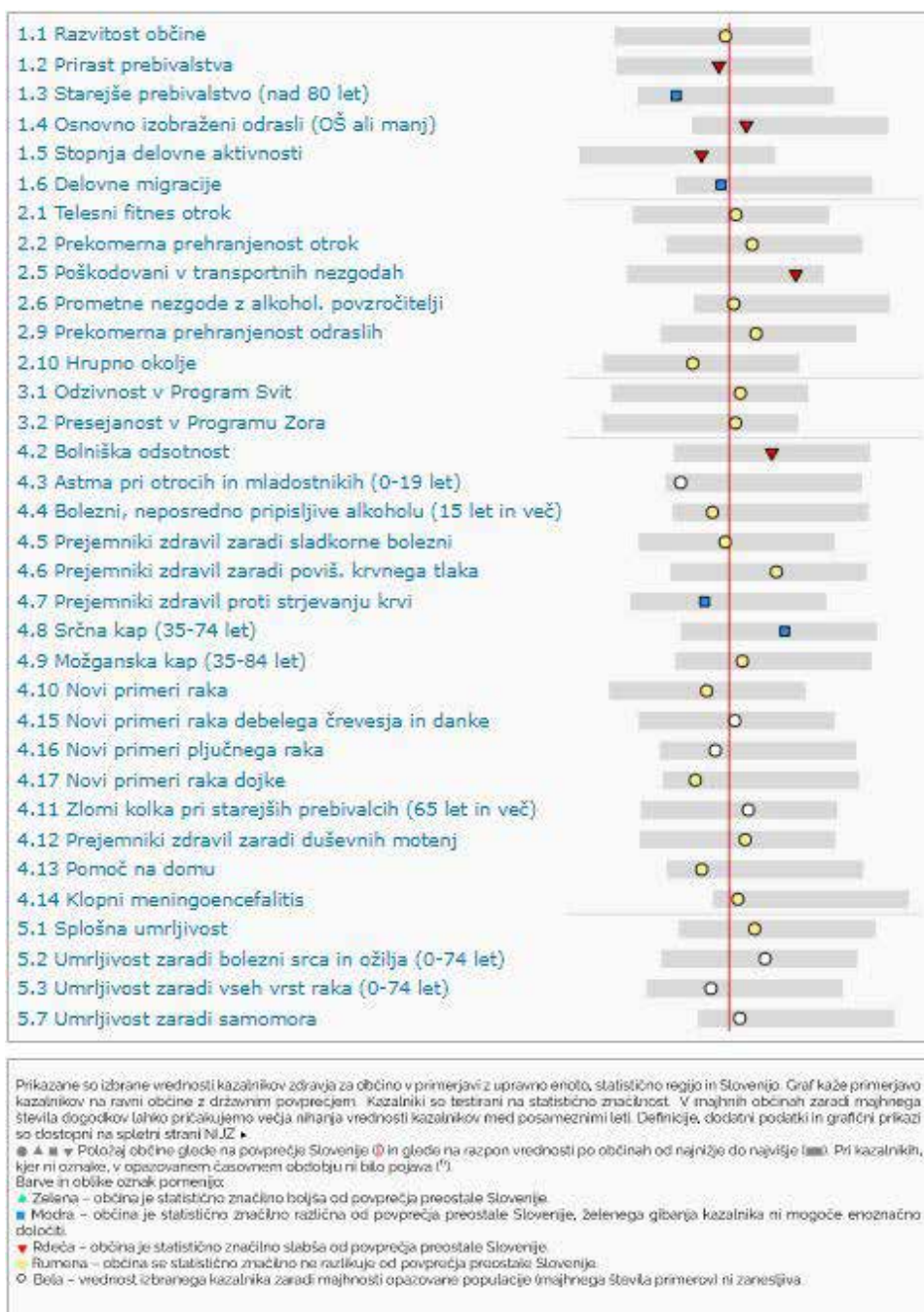
Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je trajala povprečno 20,1 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa 15,3 dni. Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka in sladkorne bolezni, je bil blizu slovenskemu povprečju. Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 4,0 na 1000 prebivalcev, starih od 35 do 74 let, medtem ko je bila v Sloveniji nižja – 2,1. Pri starejših prebivalcih občine je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 7,5 (na 1000 prebivalcev), v Sloveniji pa 6,4. Delež uporabnikov pomoči na domu je bil blizu slovenskemu povprečju. Stopnja umrljivosti zaradi samomora je znašala 25 na 100.000 prebivalcev, v Sloveniji pa 20.

DEJAVNIKI TVEGANJA ZA ZDRAVJE IN PREVENTIVA

Telesni fitnes otrok je bil blizu slovenskemu povprečju. Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je bila 2,3 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1,5. Delež prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil blizu slovenskemu povprečju. Odzivnost v Program Svit – presejanju za raka debelega črevesa in danke je bila 64,7-odstotna, v Sloveniji pa 62,7-odstotna. Presejanost v Programu Zora – presejanju za raka materničnega vratu je bila 72,9-odstotna, v Sloveniji pa 71,8-odstotna.

Dostopno na spletu: <http://obcine.nijz.si/Vsebina.aspx?leto=2019&id=109>

Neda HUDOPISK,
Nacionalni inštitut za javno zdravje

PO SVETU JE LEPO, A DOMA JE NAJLEPŠE

Odraščala sem v vasi, kjer je 20 hiš in 25 štal, kot bi rekli ljudje v tej vasi. Povedano lepše, 25 hlevov. A če sem doma dedku rekla hlev, se mi je smejal: »Kakšen hlev, to je navadna štala!« Zatorej 20 hiš in 25 štal. Malo pretiravam, a to vsi radi počnemo, kadar želimo izpostaviti pomembno bistvo. Hrastovica se imenuje vas.

Odraščati na kmetiji je za otroka raj. Le da se tega takrat ne zaveda. Nimaš druge izbire kot vdihavati svež zrak, jesti solato z domačega vrta, krepiti motorične spretnosti na njivi, učiti se fizike v praksi, opazovati krog življenja – rojstvo in smrt živali. Nikoli ne bom pozabila, kako sem trmoglavila, da želim biti poleg, ko se skoti teliček, in kako sem potem stekla iz hleva, kolikor so me noge nesle, ko sem to v resnici videla. Za vsako žival si vedel, kako ji je ime, kakšen značaj ima in kdaj je šla na izlet – tako so rekli, ko je ni bilo več v hlevu – in vsi smo igrali to igro, da verjamemo lepim lažem. In hočeš, nočeš – ves čas si v stiku z naravo. Mnoge stvari, ki se jih ljudje učijo pozneje v življenju, se nam na vasi zdijo samoumevne.

Težko je le za otroka, ki si želi videti ves svet. Ki si želi namesto jame v gozdu raziskovati piramide, se namesto brega reke Krke dotakniti najlepših plaž sveta, namesto krav v hlevu opazovati leve in žirafe, se namesto v šolo sprehoditi po hollywoodski rdeči preprogi, namesto sosednjega grička osvojiti Mount Everest, namesto vaške veselice bos v krpici blaga ob ognju plesati z Indijanci, namesto babičinega kruha iz krušne peči, namazanega z domačo smetano in posutega s sladkorjem, jesti v najprestižnejših restavracijah na svetu (in si predstavljati, kako si v naročje položi bel prtiček), namesto s traktorja skočiti s padalom, namesto lastovk v hlevu opazovati letala na letališčih po svetu.

S svojimi neukrotljivimi kodrčki, močnimi nogami, lunastim obrazom in ves čas rdečimi lički, pridnimi, a nenatančnimi rokami, s svojo »kozorogovsko« naravo in ponižnim ugajanjem ljudem sem se popolnoma zlivala s tistim okoljem dvajsetih hiš in petindvajsetih hlevov, a oči so neumorno kazale tiste iskrice, ki so žareče podžigale željo po svetu. Staršem je verjetno težko imeti takšnega svojeglavega otroka ...

In sem šla! Že zelo zgodaj sem šla od doma v prvo večje mesto, nato še v večjega, nato pa v – svet! Iskati popolno lokacijo, kjer bom živela življenje, kakršno je prikazano v filmih in bom ob tem srečna!

Hollywoodska zaigrana srenja filmov za pranje možganov množic sveta mi tega ni dala. Odmaknjene in meni nerazumljene indijanske vasice Južne Amerike prav tako ne. Še nekajkrat sem poletela na zahod raziskovati pravi svet, preden sem obupala nad njim in se usmerila na Vzhod celo v meditacijske centre. Potem še malo na sever in na jug ... Danes je približno 10 let, odkar sem se tako polna sreče v vsaki celici telesa in visokih pričakovanj v očeh odpeljala iz tiste zakotne dolgočasne vasi dvajsetih hiš in petindvajsetih štal, prepričana, da je to moja odrešitev življenjskega bremena življenja med kmeti, ki ne poznajo drugega, razen gore mesa in praženega krompirja ter pogovorov o kravah. Tako sem mislila takrat ...

In prav danes se peljem v to vas ... Včasih te smrt bližnjega opomni na res pomembne stvari v življenju. Morda ne opomni, ampak utrdi njih občutke in zavedanja. In na žalost prav smrt bližnjega

POTOPIS

združi sorodnike, znance, sosede ... Tako se danes še močnejše zavedam občutkov, ki sem jih po toliko letih iskanja pravih resnic življenja iskala po vsem svetu in nazadnje – našla doma.

Prav v tej vasici dvajsetih hiš in petindvajsetih štal, ki sem jo dolga leta krivično črnila, občutim nekatere najpomembnejše vrednote, ki smo jim nehvaležno odvzeli pomen in njihova najvišja mesta pomembnosti življenja, ter jih umetno zamenjali z ostalimi, kapitalistično usmerjenimi.

Prav tu v stiskih rok čutim iskrenost, v pogledih iskreno zanimanje, ob težavah samoumevno pomoč in podporo celotne vasi. Tu se zavem, kaj pomeni izraz mož beseda, ki ne potrebuje papirjev in pogodb. Vidim, kaj pomeni trdo delo, a tudi kaj pomeni prava zabava, druženje ob kozarcu cvička in roštilju, ki z vonjavami privabi celotno vas, kar vedno ustvari zanimiv dan. V tem okolju začutim, kaj v resnici pomeni podati roko in kaj sploh je prava iskrenost. Tu se težko počutiš sam, težko si v stresu, težko izgubljen ...

Stik z naravo, z zemljo jim je nekaj samoumevnega. Za meditacijo in duhovnost še nikoli slišali niso, a to živijo bolj kot mnogi samooklicani guruji tega. Ti kmečki pogovori, ki so se mi zdeli kot psevdointelektualnemu otroku tako primitivni, vsebujejo nekatere modrosti, za katere nihče od njih ni potreboval hoditi na premnoge seminarje osebne rasti. Zgolj sedi ob kavici, poslušati ptičje petje in opazovati zelenje dreves, kar učijo zen mojstri. In hrana ... oh ta slastna hrana domači vrtov ...

Predvsem pa veš, kaj je zdrava kmečka logika in pa narava v najglobljem pomenu besede ... Včasih moraš na drugi konec sveta, da se zaveš, kaj imaš pred nosom. Nekateri bolj trmasti moramo iti celo večkrat. Srečna sem, da sem imela ta privilegij odraščanja v vasici dvajsetih hiš in petindvajsetih štal.

Petra ŠKARJA,
avtorica knjige CAMINO –
Od suženjstva do svobode, www.petraskarja.com

Socialna aktivacija je pilotni projekt Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki je v letu 2017 nastal kot odziv na posledice gospodarske krize, s katero se je dvignilo število dolgotrajno brezposelnih oseb. Kljub izboljšanju gospodarske slike se danes še vedno srečujemo z ranljivimi skupinami in posamezniki, ki so težje zaposljivi, izgubljajo svoja delovna znanja in kompetence ter imajo številne socialne in zdravstvene težave. Ti posamezniki pa se med drugim soočajo s socialno revščino in izključenostjo.

Projekt Socialna aktivacija, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz sredstev Evropskega socialnega sklada, vzpostavlja model 16 regijskih mobilnih enot po celotni Sloveniji, v okviru katerih deluje 48 koordinatorjev socialne aktivacije, ki zagotavljajo podporo pri obravnavi posameznika, vključenega v sistem socialne aktivacije. Regijska mobilna enota za Koroško ima prostore na Meškovi ulici 21 v Slovenj Gradcu, kjer so zaposlene tri koordinatorke socialne aktivacije. Dodatno se na podlagi javnih razpisov financirajo tudi projekti socialne aktivacije, kjer izbrani izvajalci z vsebino nudijo podporo in opolnomočenje ciljne skupine za približevanje trgu dela.

Ciljna skupina projekta so dolgotrajni prejemniki denarne socialne pomoči, ki so zaradi različnih razlogov začasno nezaposljive osebe, druge neaktivne osebe, ki ne prejema denarne socialne pomoči, ter ženske iz drugih kulturnih okolij in romske ženske.

Projekt pomembno prispeva k izboljšanju socialne problematike v naši regiji, saj se na ta način aktivno rešuje socialno problematiko posameznikov, veliko pozornosti pa se namenja tudi informiranju, motivaciji in podpori za opolnomočenje, dvigu različnih funkcionalnih in delovnih kompetenc, socialne mreže, stikov ter pridobivanju novih spretnosti in znanj. Cilj je doseči reaktivacijo

in integracijo posameznikov v družbene sisteme ter jih ponovno vključiti na trg dela. Kot kažejo mnogi dosednji primeri dobre prakse, je to mogoče doseči s celovitim pristopom, ki ga je potrebno umestiti v kontekst delovanja že obstoječih socialnih služb. Osebe, vključene v programe izvajalcev, pridobijo konkretne praktične izkušnje za trg dela, ki jih lahko osvojijo tekom usposabljanja pri delodajalcih v samem delovnem procesu pod vodstvom mentorja. Na ta način potencialni delodajalci spoznajo, da imajo brezposelne osebe na zavodu za zaposlovanje ogromno znanja, a morda le premalo izkušenj ali možnosti, da le-te pokažejo. Delodajalec z vključitvijo v projekt socialne aktivacije pridobi možnost, da svoj potencialni bodoči kader nauči potrebnih znanj in si s tem zagotovi delavca, ki ga potrebuje.

Vključevanje v projekt Socialna aktivacija poteka preko enotne vstopne točke na centru za socialno delo ter uradu za delo. Obe organizaciji sodelujeta s koordinatorji socialne aktivacije. Pilotni projekt Socialna aktivacija, ki traja do leta 2022, se bo po zaključku sofinanciranja umestil v sistem socialno-varstvenih storitev in programov v reorganizirano mrežo centrov za socialno delo.

Na Koroškem projekt izvaja Slokva, zavod za razvoj neizkoriščenih potencialov, so. p, in sicer za obdobje od 2019 do 2022, ko se projekt zaključi. V tem obdobju bo izvajalec izvedel pet ponovitev 6-mesečnih programov na dveh lokacijah, v Slovenj Gradcu in v Radljah ob Dravi. V Radlje ob Dravi pa se lahko vključijo kandidati iz občine Dravograd, Muta, Vuzenica, Ribnica na Pohorju, Radlje ob Dravi in Podvelka.

Barbara LIPNIK,

Projektna enota za delovanje sistema socialne aktivacije

POVEJMO PO NAŠE

KAK SO VČOSI ŠNOPS KUHALI

Na pavarnijah je v starih cajtih bil šnops glih tak recnija ko pa strd. Je pa blo treba vejko za to naredit. V jeseni so vsok den proti pobrali vsoko gruško pa čvešple sprajli pa jih skrbno hronli v ekstra škafe. Meli so toko odprtino, rekli so ji pilka, da so lahko sipali nat pa tudi zos vun dobli. Če je blo veliko čvešplov so ahtali, da so meli čist čvešplov šnops. Krš od sodja so tudi skločli v paco cu. Veda so škafe tesno zaprli, da jim ni kok duh vun šov.

V zimskih mescih, ko so pavri meli že bolj cajt, so začeli s šnopskuho. To je blo dolgo pa genav delo. Postajli so šnops katl. Je blo fajn, če je bil blizu kleti, pa vade. Če je bla pa še streha čres, je blo pa še bolši. Kuhali so podni pa ponoči tud. V katl so na podn nadevali slomo, da se paca ni smadila. Pokrov so na robah zamozali s testom, da je vse te boljši nt ostolo. Pod katlom so zanetli s suhimi smrekavimi pacl. Vretje je pognalo paro iz katla po ceveh skozi plehast sod, ki je bil poln mrzle vade. To je bil prvi hladilnik na havžngi. Tisti, ko je mel tto delo čres, je mro fejest ohtat, da ni preveč zahaco, bi mu vse skoze cevi všlo.

Šnops je mro tečt, tak ko bi bider scal, so zmerom govorli, pa tega so se tud držali. Ko so prvokrat vse čvešplne al pa ka so meli v paci, skoze skuhali, so dobli prunt. Ttga so še lahko koštvoli, še ni bil hud. Alkohol v šnopsu so pa sprobali tak, da so ga vlili v ojgn, če ni več gorel, je bil že prozn. Vse ka so prvokrat dobli s kuharijo, so še enkrat prekuhali. Zaj je blo treba pa še bolj genav hacat, pacl za paclnom. Ttmu se je reklo paliraje. Ka je pa tej začelo tečt, je blo pa že močno. Navodno je prvi liter bil tejko hud, da ni bil za pit. Samo za mozaje, nič dovta po krofu. Cvet so mu rekli, pa jo gr na flošo napisali. Ttga je gospodija bek hronla. Pri tokem delu navodno ni bil edn sam. Da mu ni blo dolhcajt, pa tud za pomoč je hitro kok sosed prišo cu. Več jih je blo, bolj so koštvoli, bolj dober šnops je bil.

Marija OMULEC

KRIŽANKA – MUČAN ŠT. 34

						SESTAVIL: Alojz ERŠTE	NOROST, NORČIJA	NEMŠKI OSEBNI AVTO	ORIENTALSKO GROBO SUKNO	ZADNJICA (VULGARNO)	HRIBOVITA GRŠKA POKRAJINA	VEDEŽEVALSKE KARTE
						STROJ, PRIPRAVA, NAPRAVA						
						OKROGEL PLOD, JAGODA						
						ORAAČ, KMET, KI ORJE						
						TONE SVETINA BREZGLAV STRAH			IRENA AVBELJ	GRŠKA ČRKA DVIHALO		
KEMIJSKA OZNAKA ZA BOR	↓	ANGLEŠKI DRAMATIK (ALAN)	KEM. OZN. ZA DUŠIK ČARLI ARHAR	↓	NA PRIMER	BOLNIK V ZDR. OSKRBI NADEVAN ZVITEK						
PREBIVALKA OBČINE									VELIK, POKRIT PROSTOR JOŽE KEFER			SIBIRSKA REKA
HLASTNO PITJE, LOKANJE										ŠTEVNIK KONJSKI TEK, DIR, GALOP		
IRENE EPPLE			VRSTNI RED UČNIH PRED. KEM. OZN. ZA ŽVEPLO						ZVEČANJE, PORAST KUHANO SADJE			
UGLED, VELJAVA, DOBER GLAS					ERVIN KOKOŠINEK SLO. PESNIK (PAVEL)			TATVINA, ROP				
AVTOM. OZNAKA ZA NOVI SAD			PRIPOMOČEK ZA ŠIVANJE MESTO V ROMUNJIJI					SESTAVINA BENCINA SVET. POPOTNIK CESTNIK				
OTOK NA DONAVI				WC NEMŠKA REKA			NERDAJ TRG. NA MUTI ZNAMKA RAČUNALN.			KEM. OZN. ZA KISIK AM. ŽENSKO IME	VRSTA ZAVORNEGA SISTEMA	KRADLJIVEC, ZMIKAVT
APARAT ZA VARJENJE												
OZNAKA ZA PRALJUDI PO HÄCKLU						BAKROVA ZLITINA KEM. OZNAKA ZA URAN					BRATUŠA ALOJZ ČETRJI SAMOGLASNIK	
FILMSKA UMETNOST, FILM												

SLOVARČEK: ALALI – oznaka za praljudi po nemškem naravoslovcu Häcklu; BLEASDALE – Alan (1946–), angleški dramatik; ARAD – mesto v Romuniji; ILM – nemška reka skozi Weimar; AKARNANIJA – hribovita grška pokrajina; TAROT – karte za vedeževanje; prerokovanje s pomočjo kart; AGAN – sibirski reka v Tjumenski oblasti; KANELON – nadevan zavitek

Gesla iz slik pošljite na Občino Muta (pripis »Rešitev križanke Mučan«), Glavni trg 17, 2366 Muta, najpozneje do 30. 4. 2020. Izžrebali bomo srečneža, ki bo prejel praktično nagrado.

Rešitev iz 33. številke: OBČINSKI PRAZNIK OBČINE MUTA
Nagrado prejme: Hana TRŠAR, 2366 Muta.

Sestavil: Alojz ERŠTE
Fotografija: Sonja REPNIK

ČESTITKE IN VOŠČILA

*Spet prihaja novo leto, priložnost za nove odločitve,
nove ideje, za nove uspehe in novo srečo.*

*Naj bodo vaše odločitve modre,
ideje ustvarjalne in sreča brezmejna.*

SREČNO 2020

*vam želi
občinska uprava z županom in svetniki*

*Ustvarite, kar ste snovali.
Dosegajte, za kar ste se trudili.
Najdite, kar ste pogrešali.
In živite, kot ste želeli.*

*Veliko pozitivnega
zaleta v novo leto
vam želi
uredniški odbor*

*Lučke razsvetljujejo mesta in vasi,
po piškotih že prijetno diši;
upanje gnezdí v srcih ljudi
in v očeh radost žari.*

Ravnateljica, učenci in učitelji OŠ Muta
vam želimo zadovoljne ter iskriive
božične praznike,
v letu 2020 pa obilo zdravja in veselja!

*Včasih čas prehitro beži,
včasih se zdi, kot da spi ...
Vsakdo mu da svoj obraz,
ki v sebi skriva zmago in poraz.*

Naj bo leto 2020 vaš čas!

DRUŠTVO INVALIDOV MUTA
Glavni trg 27, 2366 Muta

Srečno 2020!

*Vetra ne moremo spreminjati,
lahko pa nastavimo svoja jadra.
Nastavimo svoja jadra,
da ulovimo srečo, uspeh in
zadovoljstvo v prihajajočem letu.*

Vsem občankam in občanom se iskreno zahvaljujemo za
podporo in vam želimo prijetne praznične dni.

**Leto 2020 naj bo varno, srečno,
pot dobre volje, ljubezni in zdravja.**

Prostovoljno gasilsko društvo Muta

AC Podrzavnik s.p.

PRODAJA IN SERVIS VOZIL

Muta, Tel: 02 87 61 000

Vsem želimo vesele praznike in srečno novo leto.

PODARITE DOŽIVETJE

Največja izbira darilnih bonov tudi na Muti.

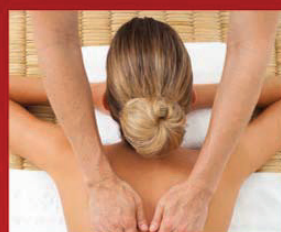
KULINARIKA

KOPANJE

ODDIH

MASAŽE

ZA OTROKE

ADRENALIN

DOŽIVETJA

WELLNESS

CVETLIČARNA MIRA

Glavni trg 7, 2366 Muta

t: 02 876 14 93

HIŠA DARIL

IZBERITE
NAJBOLJŠE-
IZBERITE KRS

PREKLOPITE NA PAKET ZANESLJIVI IN
PRIHRANITE PRI NAROČNINI!

****VSEM TISTIM, KI BOSTE DO 31. JANUARJA 2020 SKLENILI KATEREGA OD PAKETOV, PODARIMO 1 MESEČ ZNIŽANE NAROČNINE(24,95€)!**

3+1**

zanesljivo
DOBER

več kot 173 SD, HD in RA programov

INTERNET **100 Mbps / 5 Mbps**

TELEVIZIJA **RUMENI PAKET**

2 DIGITALNA SPREJEMNIKA

ANDROID TV (geslo za TV kjerkoli kadarkoli) BREZPLAČNO

ZAMIK (SMART BOX KRS KJERKOLI KADARKOLI) 4 €/mesec

TELEFON 1 stacionarna številka

BREZPLAČEN PRIKLOP

24,95 €*

zanesljivo
BOLJŠI

več kot 245 SD, HD in RA programov

INTERNET **200 Mbps / 10 Mbps**

TELEVIZIJA **MODRI PAKET**

+ HBO PREMIUM

2 DIGITALNA SPREJEMNIKA

ANDROID TV (geslo za TV kjerkoli kadarkoli) BREZPLAČNO

ZAMIK (SMART BOX KRS KJERKOLI KADARKOLI) 3 €/mesec

TELEFON 1 stacionarna številka

BREZPLAČEN PRIKLOP

24,95 €*

zanesljivo
NAJBOLJŠI

več kot 263 SD, HD in RA programov

INTERNET **350 Mbps / 15 Mbps**

TELEVIZIJA **RDEČI PAKET**

+ HD TV + HBO PREMIUM

2 DIGITALNA SPREJEMNIKA

ANDROID TV (geslo za TV kjerkoli kadarkoli) BREZPLAČNO

ZAMIK (SMART BOX KRS KJERKOLI KADARKOLI) BREZPLAČNO

TELEFON 1 stacionarna številka

BREZPLAČEN PRIKLOP

24,95 €*

Vse dobro vam želimo v novem letu, naj bo to skupaj z nami!

Paket ZANESLJIVI- BREZPLAČEN OGLED VSEH PREMIJSKIH PROGRAMOV - kar 6 mesecev - ob podaljšanju ali sklenitvi naročniškega razmerja za 24 mesecev.

* Akcijska cena velja za NOVE in obstoječe naročnike TROJČKA za obdobje polnih treh mesecev. Cena že vključuje popust na naročnino. Po preteku treh mesecev znaša cena paketa ZANESLJIVO DOBER 41,90 €, ZANESLJIVO BOLJŠI 56,90 EUR, ZANESLJIVO NAJBOLJŠI 64,90 EUR. Naročniki, ki so v zadnjem letu že prejeli ugodnost v obliki polovične cene, te ugodnosti (popust paketa za obdobje treh mesecev) niso deležni.

** Akcijska znižana cena velja za NOVE in obstoječe naročnike TROJČKA za obdobje polnih štirih mesecev, če bodo sklenili katerega od paketov. Zanesljivi do vključno 31. 1. 2020. Po preteku akcijskega obdobja veljajo polne cene paketov. K paketu so možna doplačila!

Velja ob podaljšanju ali sklenitvi naročniškega razmerja za dve leti.

Vse cene vključujejo DDV.

KRS
zanesljiva izbira

Več informacij na spletni strani

www.KRS.si

082 810 000

